

NEHEMIAS.

NEHEMIAS.

Capitulum I.

1. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, adl Nehem (alla amopl. 200-240).
2. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 4 amopl. 200-240.
3. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.
4. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.
5. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.
6. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.
7. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.

Capitulum II. O, adl Nehem (alla amopl. 200-240).
1. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.
2. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.
3. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.
4. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.
5. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.

Capitulum II.

1. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, adl Nehem (alla amopl. 200-240).
2. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.
3. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.
4. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.

Capitulum II. O, adl Nehem (alla amopl. 200-240).
1. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.
2. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.
3. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.
4. אֲנִי נְהֵמְיָא בְּנֵי חַוִּי. O, 1400. Alla amopl. 200-240.

NEHEMIAS.

CAPUT I.

1. בְּרִחְנֵלְיָהּ. O'. υἱοῦ Χελκία (alia exempl. Ἀχαλία¹).
בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה. O'. ἐν Σουσαν ἀβιρά. Alia exempl. ἐν Σούσοις τῇ βάρει.²
2. מִיְהוּדָה. O'. Ἰούδα. Alia exempl. ἐξ Ἰούδα.³
עַל־הַיְהוּדִים הַפְּלִיטָה. O'. περὶ τῶν σωθέντων. Alia exempl. περὶ τῶν Ἰουδαίων τῶν διασωθέντων.⁴
3. בְּרָעָה גְדוֹלָה. O'. ἐν πονηρίᾳ μεγάλη. Alia exempl. ἐν κακοῖς πολλοῖς.⁵
4. יָמִים. O'. ἡμέρας. Alia exempl. ἐφ' ἡμέραις πολλαῖς.⁶
5. מִן. O'. μὴ δὴ. Alia exempl. ὧ δὴ.⁷
7. הָבֵל חֲבַלְנוּ לָךְ. *Perdite nos gessimus in te.*
O'. διαλύσει διελύσαμεν πρὸς σέ. Alia exempl. καὶ ματαιώσει ἐματαιώθημεν (הָבֵל חֲבַלְנוּ) ἐν σοί.⁸

7. וְאֶת־הַחֻקִּים. O'. καὶ τὰ προστάγματα (alia exempl. δικαιώματα⁹).
8. תִּמְעַלּוּ. O'. ἐὰν ἀσυνθετήσητε (alia exempl. ἀμάρτητέ μοι¹⁰).
- וְאֲנִי מְפִיץ. O'. ἐγὼ διασκορπίσω. Alia exempl. καὶ ἐγὼ διασπερῶ.¹¹
11. מִן אֲדֹנָי. O'. μὴ δὴ, κύριε. Alia exempl. add. μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου.¹²

CAP. II.

1. וְלֹא־הִייתִי רַע לְפָנָיו. *Et non displicebam ei.*
O'. καὶ οὐκ ἦν ἕτερος ἐνώπιον αὐτοῦ (alia exempl. add. καὶ ἤμην σκυθρωπός¹).
2. מִדּוּעַ פָּנָיו רָעִים. O'. διὰ τί τὸ πρόσωπόν σου πονηρόν; Alia exempl. ἵνατί τὸ πρόσωπόν σου σκυθρωπόν;²
וְאֵתָה אֵינָהּ חוֹלָה. O'. καὶ οὐκ εἶ μετριάζων. Alia exempl. σὺ δὲ οὐκ εἶ ἀρρωστῶν.³

CAP. I. ¹ Sic Ald., Codd. III, 44, 64, 71 (cum Ἀχαλίου), alii (inter quos 243). ² Sic Codd. 19, 93 (cum βάρη), 108, 121. ³ Sic Codd. 93, 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. ⁵ Sic Codd. 93, 108. ⁶ Idem. ⁷ Sic (cum ὧ) Comp., Codd. 93, 108, 121. Cf. Hex. ad Psal. cxvii. 25. Jesai. xxxviii. 3. ⁸ Sic Codd. 93, 108. ⁹ Idem. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Sic Codd. 93 (cum -ψεις), 108, 121.

CAP. II. ¹ Sic Codd. 93 (cum σκυθρωπός), 108, 121. Versio est alius interpretis, fortasse Symmachi. Hieron.: *et eram quasi languidus ante faciem ejus.* ² Sic Codd. 93, 108, 121 (cum διὰ τί). Cf. Gen. xl. 7 in Hebr. et LXX. ³ Sic Comp., Codd. 93 (cum ηρρωστον pro εἶ ἀρρ.), 108 (cum ἀρρωστῶν), 121 (cum ἀρρωστῶν). (Ad μετριάζων cf. nos ad S. Chrysost. in S. Pauli Epistolas, T. II, p. 587.)

2. רַע לֵב. *O'*. πονηρία (alia exempl. λύπη⁴) καρδίας.
3. לֹא-יִרְעוּ פָּנַי. *O'*. οὐ μὴ γένηται πονηρὸν (alia exempl. οὐ στυγνάσει⁵) τὸ πρόσωπόν μου.
בֵּית-קְבָרוֹת. *O'*. οἶκος μνημείων (alia exempl. τῶν τάφων⁶).
- אֶפְלוּ. *O'*. κατεβρώθησαν. Alia exempl. ἀνηλωμένοι.⁷
5. וְאִם-יֵיטֵב וְאִם-לֵבָלֵךְ טוֹב וְאִם-לֵבָלֵךְ רָע. *O'*. εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν, καὶ εἰ ἀγαθὸν θήσεται. Alia exempl. ἐπίσταμαι τὸν βασιλέα ἀγαθὸν, καὶ εἰ ἀγαθὸν ἐπὶ τὸν βασιλέα, καὶ ἀρέσει.⁸
6. וְהִשְׁגַּל יוֹשֶׁבֶת אֶצְלוֹ. *O'*. καὶ ἡ παλλακὴ ἡ καθημένη ἐχόμενα αὐτοῦ (alia exempl. add. ἵνα τί κάθησαι παρ' ἐμοί⁹).
- 7, 9. פְּחֹות (bis). *O'*. τοὺς ἐπάρχους (alia exempl. στρατηγούς¹⁰).
8. שְׁמֵר הַפְּרִדִּים אֲשֶׁר לַמְּלָךְ. *O'*. φύλακα τοῦ παραδείσου (alia exempl. τὸν φυλάσσοντα τὰς ἡμιόνους (הַפְּרִדִּים) τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν παράδεισον¹¹) ὃς ἐστι τῷ βασιλεῖ.
- אֶת-שַׁעֲרֵי הַבֵּירָה אֲשֶׁר לַבַּיִת. *O'*. τὰς πύλας. Alia exempl. τὰς πύλας τῆς βάρεως τοῦ οἴκου.¹²
- כִּי-דִאֲלֵהִי הַשּׁוֹבָה עָלַי. *O'*. ὡς χεῖρ θεοῦ ἡ ἀγαθή. Alia exempl. κατὰ τὴν χεῖρα τοῦ θεοῦ μου τὴν ἀγαθὴν ἐπ' ἐμέ.¹³
10. וַיִּרַע לָהֶם רָעָה גְדוֹלָה. *O'*. καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐγένετο (alia exempl. add. καὶ ἐλυπήθησαν¹⁴).
12. לִירוּשָׁלַם. *O'*. μετὰ τοῦ Ἰσραήλ. Alia exempl. τῇ Ἱερουσαλήμ καὶ μετὰ τοῦ Ἰσραήλ.¹⁵

13. בְּשַׁעֲרֵי-הַגֵּיָא לֵילָה. *O'*. ἐν πύλῃ τοῦ γωληλά (alia exempl. add. νυκτός¹⁶).
- וְאֶל-פְּנֵי עַיִן הַתְּנַיִן. *O'*. καὶ πρὸς στόμα πηγῆς τῶν συκῶν. Alia exempl. καὶ κατὰ πρόσωπον τῆς πηγῆς τοῦ δράκοντος.¹⁷
- שָׁבַר בַּחוּמֹת. *Inspiciebam muros.* *O'*. συντρίβων ἐν τῷ τείχει. Alia exempl. κατανοῶν τοῖς τείχεσιν.¹⁸
- וְשָׂרֵיהֶם פְּרוּצִים וְשַׁעֲרֵיהֶם אֶפְלוּ בְּאֵשׁ. *O'*. δ αὐτοὶ καθαιρούσι, καὶ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθησαν πυρί. Alia exempl. τοῖς κατεσπασμένοις, καὶ ταῖς πύλαις ταῖς ἀνηλωμέναις πυρί.¹⁹
14. הָעַיִן. *O'*. τοῦ αἴν. Alia exempl. τῆς πηγῆς.²⁰
15. בְּנֶחַל. *O'*. ἐν τῷ τείχει χειμάρρου. Alia exempl. διὰ τοῦ χειμάρρου.²¹
- וְאֶהֱי שָׁבַר בַּחוּמֹת. *O'*. καὶ ἤμην συντρίβων ἐν τῷ τείχει. Alia exempl. καὶ κατενόουν τῷ τείχει.²²
- וְהָיָה וְהָיָה אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֵי הַגֵּיָא וְהָיָה. *O'*. καὶ ἤμην ἐν πύλῃ τῆς φάραγγος, καὶ ἐπέστρεψα. Alia exempl. καὶ ἤμην ἐν τῇ πύλῃ τῆς φάραγγος, καὶ ἀνέστρεψα, καὶ διήλθον διὰ τῆς πύλης γαί.²³
16. וְלַחֲרִים וְלִסְגָנִים. *O'*. καὶ τοῖς ἐντίμοις, καὶ τοῖς στρατηγοῖς. Alia exempl. καὶ τοῖς Λευίταις, καὶ τοῖς ἀρχουσιν.²⁴
17. הָרַעָה אֲשֶׁר אֲנִי בָהּ. *O'*. τὴν πονηρίαν [ταύτην] ἐν ἣ ἐσμὲν ἐν αὐτῇ. Alia exempl. τὰ κακὰ ἐν οἷς ἡμεῖς ἐσμὲν ἐν αὐτοῖς.²⁵
- נִצְתָו בְּאֵשׁ. *O'*. ἐδόθησαν πυρί. Alia exempl. πυρίκαυστοι.²⁶

⁴ Sic Codd. 93, 108, 121. ⁵ Sic Codd. 93, 108 (cum οὐν pro οὐ). ⁶ Idem. ⁷ Idem. ⁸ Idem. ⁹ Sic Codd. 93 (cum κάθεισαι), 108 (cum κάθισαι), 121. ¹⁰ Sic Codd. 93, 108. Mox εὖς ἂν παραγένωμαι εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἰidem. ¹¹ Sic Codd. 93, 108, 121 (cum φύλακα τῶν ἡμιόνων τ. β. καὶ τοῦ π.). ¹² Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹³ Sic Codd. 93, 108. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹⁵ Sic Codd. 93, 108 (cum τὴν Ἱερ.). ¹⁶ Sic Comp. (cum γαί pro τοῦ γ.), Codd. 93 (cum γωληλά sine artic.), 108 (cum τῆς γωληλά). ¹⁷ Sic Comp. (cum πρὸς στ. πηγῆς τοῦ δρ.),

Codd. 93 (cum γῆς pro πηγῆς), 108. Hieron.: *et ante fontem draconis.* ¹⁸ Idem. Hieron.: *considerabam murum.* Ad alteram lectionem שָׁבַר cf. De Dieu Crit. Sacr. p. 89. ¹⁹ Idem. Hieron.: (*murum Jerusalem*) *dissipatum, et portas ejus consumptas igni.* ²⁰ Sic Comp., Codd. 93, 108 (cum πηγῆς), 121. ²¹ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²² Sic Comp. (cum καὶ ἤμην κατανοῶν), Codd. 93, 108. ²³ Sic Codd. 93, 108, 121 (om. τῇ). ²⁴ Sic Codd. 93, 108. ²⁵ Idem. ²⁶ Idem.

18. וַיֹּאמְרוּ. O'. καὶ εἶπα. Alia exempl. καὶ αὐτοὶ εἰπόν μοι.²⁷
19. וַיִּלְעָגוּ לָנוּ וַיִּבְזוּ עָלֵינוּ. O'. καὶ ἐξεγέλασαν ἡμᾶς, καὶ ἤλθον ἐφ' ἡμᾶς. Alia exempl. καὶ ἐξεμυκτήρισαν ἡμᾶς, καὶ κατεφρόνουں ἡμῶν, καὶ ἤλθον ἐφ' ἡμᾶς.²⁸
- הַעֵל הַמֶּלֶךְ. O'. ἡ ἐπὶ τὸν βασιλέα. Alia exempl. μὴ κατὰ τοῦ βασιλέως.²⁹
20. וַיִּצְלַח. O'. εὐοδώσει. Alia exempl. κατευθύνει.³⁰
- נְקִים. O'. καθαροί (נְקִים). Alia exempl. καθαροὶ ἀναστησόμεθα.³¹

CAP. III.

2. וַעֲלֶיְדוֹ בָנוּ אַנְשֵׁי. O'. καὶ ἐπὶ χεῖρας ἀνδρῶν υἱῶν. Alia exempl. καὶ ἐχόμενα αὐτοῦ (ῥοκοδόμησαν) οἱ ἄνδρες.¹
3. וַיַּעֲמִדוּ. O'. καὶ ἐστέγασαν (alia exempl. ἔστησαν²).
- 4, 5. הַחֹזֶק (saepius). O'. κατέσχεν. Alia exempl. ἐκραταίωσεν.³
4. מַרְמוֹת. O'. ἐπὶ (alia exempl. ἀπὸ) 'Ραμῶθ. Alia exempl. Μαριμῶθ.⁴
5. וְאֲדִירֵיהֶם. O'. καὶ ἀδωρίμ. Alia exempl. καὶ οἱ ἰσχυροὶ αὐτῶν.⁵
- בְּעֵבֶרֶת אֲדִיָּיהֶם. O'. εἰς δουλείαν αὐτῶν. Alia exempl. ἐν τῇ δουλείᾳ τοῦ κυρίου.⁶
6. הַיִּשָּׁנָה. O'. ἰασαναί. Alia exempl. τοῦ ἰασανά.⁷ *Ἄλλος* τῆς παλαιᾶς.⁸

8. הַחֹזֶק (bis). O'. παρησφαλίσατο... ἐκράτησεν. Alia exempl. ἐκραταίωσεν (bis).⁹
- הַרְקָתִים. O'. τοῦ ῥωκεῖμ. Alia exempl. τῶν μυρεψῶν.¹⁰
- וַיַּעֲזְבוּ. O'. καὶ κατέλιπον (alia exempl. ἔθηκον¹¹).
11. מִדָּה שְׁנִיִּית. Portionem secundam. O'. καὶ δεύτερος. Alia exempl. καὶ μέτρον δεύτερον.¹²
- פַּת. O'. Φαάτ. Alia exempl. Φαὰθ ἡγούμενου.¹³
- וְאַת מִגְדַּל. O'. καὶ ἕως πύργου. Alia exempl. καὶ τὸν πύργον.¹⁴
- 13, 16. הַחֹזֶק (bis). O'. ἐκράτησαν. Alia exempl. ἰσχυσαν (s. ἐνίσχυσαν).¹⁵
15. וְאַת הַיִּשָּׁנָה לְגַן-הַמֶּלֶךְ. O'. καὶ τὸ τεῖχος κολυμβήθρας τῶν κωδίων τῆ κουρᾶ (לְגַן) τοῦ βασιλέως. Alia exempl. καὶ τὸ τεῖχος τῆς κρήνης τῆς Σιλωὰ εἰς τὸν κήπον τοῦ βασιλέως.¹⁶
- הַמַּעְלֹת. O'. τῶν κλιμάκων. Alia exempl. τῶν βαθμῶν.¹⁷
16. וְעַד בַּיִת הַגְּבָרִים. O'. καὶ ἕως Βηθαγγαρίμ (potior scriptura Βηθαγγαβαρίμ). Alia exempl. καὶ ἕως οἴκου τῶν δυνατῶν.¹⁸
19. מִמְּנַגְד עַלֹת הַנֶּשֶׁק הַמְּקָצֵעַ. E regione ascensus armamentarii anguli. O'. πύργου ἀναβάσεως τῆς συναπτούσης τῆς γωνίας. Alia exempl. ἐξεναντίας πύργου τῶν ὀπλων τῆς συναπτούσης εἰς τὴν γωνίαν.¹⁹
20. אַחֲרָיו הַחֶרֶה הַחֹזֶק. Post eum studiose in-

²⁷ Idem. ²⁸ Sic Codd. 93 (cum κατεφρόνουں), 108 (cum ἡμᾶς pro ἡμῶν). In textu LXXvirali pro καὶ ἤλθον ἐφ' ἡμᾶς Comp. edidit καὶ κατεφρόνουں ἡμῶν. ²⁹ Sic Codd. 93, 108. ³⁰ Idem. ³¹ Sic Comp. (cum καθ. καὶ ἀναστησόμεθα), Codd. 93, 108, 121.

CAP. III. ¹ Sic Codd. 93, 108. Μοx καὶ ἐχόμενα αὐτοῦ (sic constanter) ῥοκοδόμησεν Z. υἱὸς Ἀμαρὶ iidem. Cf. Hex. ad 1 Paral. vi. 31. ² Sic Codd. III, 58, 93, 108. ³ Sic Codd. 93, 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 93 (cum Μαριθ), 108. ⁵ Sic Comp. (om. οἱ), Codd. 93, 108. ⁶ Sic Comp. (cum εἰς δ. τοῦ κ. αὐτῶν), Codd. 93, 108.

⁷ Sic Comp., Ald. (cum ἰασαναί), Codd. III (cum αἰσανά), 44, 64, alii. ⁸ Cod. 108 in marg. sine nom. ⁹ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. Cf. Gataker *Advers. Misc.* p. 182. ¹² Idem. ¹³ Sic Codd. 93 (cum ἡγούμενος), 108. Cf. Hex. ad Esdr. x. 30. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Codd. 93, 108 (cum ἐνίσχ.). ¹⁶ Sic Comp. (cum κολυμβήθρας pro κρήνης), Codd. 93 (cum prava scriptura καὶ τὴν πύλην τῆς πηγῆς ἐκραταίωσεν εἰς τὸν κ. τοῦ β.), 108. ¹⁷ Sic (cum καταβαιόντων) Comp., Codd. 93, 108. ¹⁸ Idem. Hieron.: *et usque ad domum fortium.* ¹⁹ Sic Comp. (om. πύργου), Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad 2 Paral.

stauravit. Ο'. μετ' αὐτὸν ἐκράτησε. Alia exempl. ὀπίσω εἰς τὸ ὄρος αὐτοῦ μετ' αὐτὸν ἐκραταίωσε.²⁰

21. וְעַד-תְּכַלִּית. Ο'. ἕως ἐκλείψεως (alia exempl. συντελείας²¹).

22. אַנְשֵׁי הַכֶּכֶר. Ο'. ἄνδρες Ἐκκεχάρ (alia exempl. τοῦ πρωτοτόκου²²).

24. מִבֵּית עֲזַרְיָה. Ο'. ἀπὸ Βηθαζαρία. Alia exempl. ἀπὸ τοῦ οἴκου Ἀζαρίου.²³

25. וְהַמְגִדֵּל הַיּוֹצֵא.. הָעֵלְיוֹן אֲשֶׁר לַחֶצֶר. Ο'. καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων.. ὁ ἀνώτερος ὁ τῆς αὐλῆς. Alia exempl. τοῦ πύργου τοῦ ἐξέχοντος.. ἐπάνω τῆς αὐλῆς.²⁴

26. עַד נֶגְד שַׁעַר. Ο'. ἕως κήπου πύλης. Alia exempl. ἕως ἀπέναντι κήπου τῆς πύλης.²⁵

31. עַד-בֵּית הַנְּתִינִים וְהַרְכָּלִים. Ο'. ἕως Βηθανναθινίμ, καὶ οἱ ῥοποπῶλαι (potior scriptura ῥωποπῶλαι. Cf. Hex. ad 3 Reg. x. 15. Ezech. xxvii. 8). Alia exempl. ἕως οἴκου τῶν Ναθιναίων καὶ τῶν μεταβόλων.²⁶

הַמִּפְקֵד. Ο'. τοῦ Μαφεκάδ. Alia exempl. τῆς ἐπισκέψεως.²⁷

32. וּבֵין עֲלִיּוֹת הַפְּנָה לְשַׁעַר. Ο'. καὶ ἀναμέσον (alia exempl. add. ἀναβάσεως²⁸) τῆς πύλης. Alia exempl. καὶ ἕως ἀναμέσον τῆς ἀναβάσεως τῆς πύλης.²⁹

הַצִּרְפִּים וְהַרְכָּלִים. Ο'. οἱ χαλκεῖς καὶ οἱ ῥοποπῶλαι. Alia exempl. οἱ χαλκουργοὶ καὶ οἱ μετάβολοι.³⁰

ix. 24. ²⁰ Sic Comp. (cum ἐκράτησε pro μετ' αὐτὸν ἐκραταίωσε), Codd. 93, 108. ²¹ Idem. ²² Sic Codd. 93, 108. ²³ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²⁴ Sic Comp. (cum καὶ τοῦ πύργου), Codd. 93, 108. ²⁵ Sic Comp. (om. τῆς), Codd. 93 (cum φυλῆς), 108. ²⁶ Sic Comp., Codd. 93 (cum ἀθηναίων), 108. Cf. Hex. ad Ezech. xvii. 4. ²⁷ Idem. Hieron.: *contra portam iudicialem*. ²⁸ Sic Codd. II, 55. ²⁹ Sic Comp. (om. ἕως), Codd. 93, 108. ³⁰ Sic Comp. (cum χαλκεῖς), Codd. 93, 108.

CAP. IV. ¹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, 44, 52, 58, aliis; posterior in Codd. 93 (om. ἐφάνη), 108.

CAP. IV.

1 (Hebr. iii. 33). לִי וַיִּחַר לוֹ. Ο'. καὶ πονηρὸν αὐτῷ ἐφάνη (alia exempl. ἦν αὐτῷ; alia, ἐφάνη αὐτῷ, καὶ ἐλυπήθη¹).

הַרְבֵּה. Ο'. ἐπὶ πολύ. Alia exempl. σφόδρα.²

וַיִּלְעַג עַל-הַיְהוּדִים. Ο'. καὶ ἐξεγέλα ἐπὶ τοῖς Ἰουδαίοις. Alia exempl. καὶ ἐμυκτήριζε τοὺς Ἰουδαίους.³

2 (34). וַיְחִיל שְׁמֵרוֹן. Ο'. αὕτη ἡ δύναμις Σομόρων. Alia exempl. καὶ τῆς δυνάμεως Σαμαρείας.⁴

וַיֹּאמְרוּ מִן הַיְהוּדִים הָאֵמְלִים עֲשִׂים. Ο'. ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οὗτοι οἰκοδομοῦσι τὴν ἑαυτῶν πόλιν. Alia exempl. καὶ εἶπεν τί οἱ Ἰουδαῖοι οὐδαμινοὶ οὗτοι ποιούσιν, ὅτι οἰκοδομοῦσι τὴν ἑαυτῶν πόλιν;⁵

הַיְעֲזֹבוּ לָהֶם. Ο'. Vacat. Alia exempl. μὴ καταλείψομεν αὐτούς;⁶

וְהִמָּה שְׂרוּפוֹת. Ο'. καυθέντας. Alia exempl. καυθέντας, καὶ τὸ τεῖχος (וְהִמָּה) ἐμπερησμένον.⁷

3 (35). אֶצִּיל. Ο'. ἐχόμενα αὐτοῦ ἦλθε. Alia exempl. ἦν ἐχόμενα αὐτοῦ.⁸

גַּם אֲשֶׁר-הֵם בּוֹנִים. Ο'. μὴ θυσιάξουσιν (potior scriptura θυσιάσουσιν) ἢ φάγονται ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτῶν; Alia exempl. καίγε αὐτοὶ οἰκοδομοῦσιν μὴ θυσιάξουσιν—αὐτῶν;⁹

וְיִפְרָץ.. אִם-יִעֲלֶה. Ο'. οὐχὶ ἀναβήσεται.. καὶ καθελεῖ. Alia exempl. ἐὰν ἀναβῆ.. καθελεῖ.¹⁰

5 (37). עַל-עֲוֹנֵם וְחַטָּאתֵם מִלְּפָנַי אֶל-תִּמְחָה כִּי.

² Sic Codd. 93, 108. ³ Sic Codd. 93, 108 (cum -ρισε).

⁴ Sic Comp., Codd. 93 (om. δυνάμεως), 108. ⁵ Sic

Comp. (cum οἱ οὐδ. οὗτοι π. οἱ Ἰουδαῖοι tantum), Codd. 93 (cum οἱ δυνάμενοι pro οὐδαμινοὶ), 108. Hesych.: Οὐδαμνός· οὐδενὸς λόγου ἄξιός ἐστι, βραχύς, εὐτελής. S. Chrysost. Opp. T. XI, p. 88 F (de injuriis sibi illatis): Εἰ τοῦτο γέγονεν, οὐδὲν ἂν ἦν, οὐδαμνὸν ἄνθρωπον καὶ οὐδενὸς ἄξιον λόγου τοιαῦτα πάσχειν. ⁶ Sic Comp., Codd. 93 (cum ἑαυτούς), 108.

⁷ Sic Codd. 93, 108. ⁸ Idem. ⁹ Sic Comp.

(om. μὴ θυσιάξουσιν—αὐτῶν), Codd. 93, 108. ¹⁰ Sic Codd. 93, 108.

- הַנְּעִיסוּ לְנֶגְדַת הַבְּנוֹיִם. Ο'. ἐπὶ ἀνομίαν. Alia exempl. ἐπὶ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ ἡ ἁμαρτία αὐτῶν ἐκ προσώπου σου μὴ ἐξαλειφθείη, ὅτι παρώργισαν ἐναντίον τῶν οἰκοδομούντων.¹¹
- 6 (38). וַנִּבְנֶה אֶת-הַחוֹמָה וְתַקְשֶׁר כָּל-הַחוֹמָה עַד-וַיָּבֵן לֵב לְעַשׂוֹת. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ὠκοδομήσαμεν τὸ τεῖχος, καὶ συνήφθη πᾶν τὸ τεῖχος ἕως τοῦ ἡμίσεως αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἡ καρδία τοῦ λαοῦ ὥστε οἰκοδομῆσαι.¹²
- 7 (iv. 1). וְהָאֲשֻׁדֵיִם. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ οἱ Ἀζῳτίοι.¹³
- הַפְּרָצִים. Ο'. αἱ διασφαγαί. Alia exempl. αἱ διακοπαί.¹⁴
- וַיִּתֵּר לָהֶם. Ο'. καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐφάνη (alia exempl. add. καὶ ἐλυπήθησαν¹⁵).
- 8 (2). לְהִלָּחֵם. Ο'. παρατάξασθαι. Alia exempl. καὶ πολεμῆσαι.¹⁶
- וְלַעֲשׂוֹת לּוֹ תוֹעָה. Ο'. καὶ ποιῆσαι αὐτὴν ἀφανῆ (alia exempl. add. καὶ ποιῆσαί μοι πλάνησιν¹⁷).
- 11 (5). צִרְיָנוּ. Ο'. οἱ θλίβοντες ἡμᾶς. Alia exempl. οἱ ἐκθλίβοντες ἡμᾶς, καὶ οἱ ἐπίβουλοι ἡμῶν.¹⁸
- וְהִרְגָנוּם. Ο'. καὶ φονεύσωμεν αὐτούς (alia exempl. praemitt. καὶ καταρράξωμεν αὐτούς¹⁹).
- 12 (6). אֲשֶׁר-תָּשׁוּבוּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. ὦν (s. ὅτι) ἐπεστρέψατε.²⁰
- 13 (7). וְאֶעֱמִיד מִתְּהַתְּיֹת לְמָקוֹם מֵאַחֲרֵי לְחוֹמָה. Ο'. καὶ ἔστησα (in locis glabris) בְּצִדְהֵיִם. Ο'. καὶ ἔστησα

εἰς τὰ κατώτατα τοῦ τόπου κατόπισθεν τοῦ τείχους ἐν τοῖς σκεπεινοῖς. Alia exempl. add. καὶ ἔστησα ὑποκάτωθεν τοῦ τόπου ἐξόπισθεν τοῦ τείχους ἐν τοῖς ἀναπεπταμένοις.²¹

- 13 (7). לְמִשְׁפָּחֹת. Ο'. κατὰ δῆμους. Alia exempl. κατὰ συγγενείας αὐτῶν.²²
- 14 (8). אֶת-אֲדֹנָי.. זָכְרוּ. Ο'. μνήσθητε τοῦ θεοῦ ἡμῶν.. Alia exempl. καὶ ὠρκισα αὐτοὺς κύριον λέγων· τοῦ θεοῦ ἡμῶν.. μνήσθητε.²³
- 16 (10). נְעָרֵי. Puerorum meorum. Ο'. τῶν ἐκτετιναγμένων (alia exempl. ἐκτεταγμένων; alia, παρατεταγμένων²⁴).
- 17 (11). עֲמָשִׁים. Imponebant (onus). Ο'. ἐν ὄπλοις. Alia exempl. ἔνοπλοι.²⁵
- הַשָּׂחָה. Ο'. τὴν βολίδα. Alia exempl. τὸ ὄπλον.²⁶
- 22 (16). אִישׁ וְנַעַר. Ο'. ἕκαστος μετὰ τοῦ νεανίσκου αὐτοῦ. Alia exempl. ἀνὴρ καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ.²⁷
- 23 (17). וַאֲנִי וְאָחֵי וְנְעָרֵי. Ο'. καὶ ἡμην ἐγώ. Alia exempl. καὶ ἡμην ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ τὰ παιδάρια.²⁸
- אִישׁ שְׂחָה וְהַמַּיִם. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἄνδρα ὃν ἀπέστειλλον (וְהַשָּׂחָה) ἐπὶ τὸ ὕδωρ· ἀνὴρ καὶ ὄπλον αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ.²⁹

CAP. V.

2. וְנִקְחָה. Ο'. καὶ ληψόμεθα. Alia exempl. δότε οὖν ἡμῖν.¹

¹¹ Sic Comp. (om. τὴν), Codd. 93, 108. Lucif. Calar.: (Et ne operias) iniquitatem ipsorum, et peccata eorum a facie tua non deleantur... ¹² Idem. ¹³ Sic Comp., Codd. 71, 93, 106, 108 (cum Ἀζῳτίοι), alii. ¹⁴ Sic Cod. 93. ¹⁵ Sic Codd. 93, 108. Cf. ad v. 1. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Sic Codd. 93, 108 (cum ποιῆσομαι pro ποιῆσαί μοι). Lectio textualis deest in Ald., Codd. II, III, XI, 52, 55, aliis (inter quos 243), et fortasse Symmachi est. ¹⁸ Sic Codd. 93, 108 (cum επαυλοι). ¹⁹ Sic Codd. 93, 108 (cum παρατάξωμεν). ²⁰ Sic Comp. (cum ὅτι), Codd. 93, 108 (ut Comp.). ²¹ Sic Codd. 93 (cum ἔστησαν), 108. Suidas: Ἀναπεπταμένα χωρία· πεδία, κάμποι. ²² Idem.

Statim μετὰ τῶν μαχαιρῶν αὐτῶν, καὶ τῶν δοράτων αὐτῶν, καὶ τῶν τόξων αὐτῶν iidem. ²³ Sic Codd. 93 (cum ὠρκησα), 108 (cum ὠρησα). ²⁴ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, XI, 44, 52, 58, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 93, 108. Ad ἐκτετιναγμένων (Hieron. excussorum) cf. Hex. ad Psal. cxxvi. 4. Neh. v. 15. ²⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 93, 108, 119, 248. ²⁶ Sic Codd. 93, 108. ²⁷ Idem. Clausula deest in Codd. II, III, XI, 55, 58. ²⁸ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²⁹ Duplex versio est in Codd. 93, 108 (cum καὶ τὸ ὄπλον); posterior tantum in Comp.

CAP. V. ¹ Sic Codd. 93, 108. Mox (v. 3) τοὺς ἀγροὺς

4. שְׂדֵתֵינוּ וְגו'. *Ο'. ἀγροὶ ἡμῶν κ.τ.έ. Alia exempl. ἐπὶ τοῖς ἀγροῖς ἡμῶν κ.τ.έ.²*
5. וַיֵּשׁ מִבְּנֵינֵנוּ נְכַבְּשֹׁת. *Ο'. καὶ εἰσὶν ἀπὸ θυγατέρων ἡμῶν καταδυναστευόμενοι. Alia exempl. καὶ τινες τῶν θυγατέρων ἡμῶν βία ἀφαιροῦνται.³*
- וַיֵּאֵין לְאֵל יְדֵנוּ. *Ο'. καὶ οὐκ ἔστι δύναμις χειρῶν ἡμῶν. Alia exempl. καὶ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ ἡμῶν.⁴*
7. וַיִּמְלֵךְ לְבִי עָלַי. *Ο'. καὶ ἐβουλεύσατο καρδία μου ἐπ' ἐμέ. Alia exempl. καὶ ἐβουλευσάμην ἐν τῇ καρδίᾳ μου.⁵*
- וַיִּאֲרִיבָה. *Ο'. καὶ ἐμαχεσάμην (alia exempl. ἐκρίθην⁶).*
- וַיִּאֲתָן. *Ο'. καὶ ἔδωκα (alia exempl. συνήγαγον⁷).*
8. כְּדֵי בָנוּ. *Quantum in nobis erat. Ο'. ἐν ἐκουσίῳ ἡμῶν. Alia exempl. ἱκανῶς τέκνα ἐποιήσατε.⁸*
- וַיִּנְמְכְרוּ-לָנוּ. *Ο'. καὶ παραδοθήσονται (alia exempl. παραθήσονται⁹) ἡμῖν.*
10. הִנֵּה (usuram) אֶת-הַמָּשָׂא נַעֲזִיבָה-נָּא. *Ο'. ἐγκατελίπομεν δὴ τὴν ἀπαίτησιν ταύτην. Alia exempl. ἀποθέσθαι ἀφ' ἡμῶν τὸ βᾶρος (הַמָּשָׂא) τοῦτο.¹⁰*
11. הָשִׁיבוּ נָּא. *Ο'. ἐπιστρέψατε δὴ. Alia exempl. καὶ ἀπόδοτε αὐτοῖς.¹¹*
14. גַּם מִיּוֹם. *Ο'. ἀπὸ ἡμέρας. Alia exempl. καίγε ἀπὸ τῆς ἡμέρας.¹²*
- לֶחֶם הַפֶּקֶה לֹא אֲכַלְתִּי. *Ο'. βίαν αὐτῶν οὐκ ἔφαγον. Alia exempl. ἄρτον τῆς ἡγεμονίας μου οὐκ ἐφάγομεν.¹³*
15. וְהַפְחֹת הָרֵאשׁוּנִים אֲשֶׁר-לִפְנֵי הַכְּבִידוֹ עַל-

הָעָם. *Ο'. καὶ τὰς βίας τὰς πρώτας ἄς πρὸ ἐμοῦ ἐβάρυναν ἐπ' αὐτούς. Alia exempl. οἱ δὲ ἄρχοντες οἱ ἔμπροσθέν μου ἐβάρυναν κλοιὸν ἐπὶ τὸν λαόν.¹⁴*

15. שִׁקְלִים. *Ο'. δίδραγμα. Alia exempl. σίκλους.¹⁵*
- וְגַם נַעֲרִיָהֶם שְׁלֵטוֹ. *Ο'. καὶ οἱ ἐκτετιναγμένοι αὐτῶν ἐξουσιάζονται. Alia exempl. καίγε τὰ παιδάρια αὐτῶν ἐκυρίευσαν.¹⁶*
16. הַחֹמָה הַזֹּאת הַחֹנְקָתִי. *Ο'. τοῦ τείχους τούτων οὐκ ἐκράτησα. Alia exempl. τοῦ τείχους τούτου κατίσχυσα.¹⁷*
- וְכָל-נַעֲרֵי. *Ο'. καὶ πάντες. Alia exempl. καὶ τὰ παιδάριά μου καὶ πάντες.¹⁸*
17. וְהַסַּגְנִים. *Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ οἱ ἄρχοντες.¹⁹*
- עַל-שֻׁלְחָנִי. *Ο'. ἐπὶ τράπεζάν μου. Alia exempl. ἐπὶ τὴν τράπεζάν μου ἐξενίζοντο.²⁰*
18. וַיִּבִּין עֲשָׂרַת יָמִים. *Ο'. καὶ ἀναμέσον (alia exempl. διὰ²¹) δέκα ἡμερῶν.*
- הַפֶּקֶה. *Ο'. τῆς βίας. Alia exempl. τῆς ἡγεμονίας μου.²²*
- כְּבִידָה הָעֵבֶדָה. *Ο'. βαρεία ἡ δουλεία. Alia exempl. ἐβαρύνθη τὸ ἔργον.²³*

CAP. VI.

1. וְלֹא-נִוְתַר בָּהּ פְּרָץ. *Ο'. καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτοῖς πνοή. Alia exempl. καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ διακοπή.¹*
4. אַרְבַּע פְּעָמִים. *Ο'. Vacat. Alia exempl. τέταρτον καθόδους; alia, τέσσαρσιν καθόδοις.²*

ἡμῶν καὶ τοὺς ἀμπελώνας ἡμῶν καὶ τὰς οἰκίας ἡμῶν ἡμεῖς διενεγυρήσαμεν, καὶ ἐλάβομεν σίτον, καὶ ἐφάγομεν *idem*.² *Idem*.

³ *Idem*. ⁴ *Idem*. ⁵ *Idem*. ⁶ *Idem* (cum μετὰ τῶν ἐντίμων κ.τ.έ.). Cf. ad Cap. xiii. 11. ⁷ Sic Codd. 93 (cum συνήγον), 108. Hieron.: et congregavi. ⁸ Sic Codd. 93, 108, 121. Vide Parsons. in *Var. Lect.* ⁹ Sic Comp., Codd. 93, 108 (cum παραθήσονται), 119, 121. ¹⁰ Sic Codd. 93, 108 (cum ὑμῶν), 121 (*idem*). ¹¹ Sic Codd. 93, 108. ¹² Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹³ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. ¹⁴ Sic Comp. (om. κλοιόν), Codd. 93, 108, 121. ¹⁵ *Idem*. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108.

¹⁷ Sic Codd. 93, 108. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹⁹ *Idem*. ²⁰ Sic Codd. 93 (om. τὴν), 108, 121 (ut 93). ²¹ Sic Codd. 93, 108. Locutio optime Graeca, διὰ δέκα ἡμερῶν, *decimo quoque die*, nescio an Symmachum interpretem arguat. ²² Sic Comp., Codd. 93, 108. ²³ Sic Codd. 93, 108.

CAP. VI. ¹ Sic Comp. (cum οὐ κατ.), et cum duplici versione Codd. 93 (cum οὐ ὑπελήφθη ἐν αὐτοῖς), 108. ² Prior lectio est in Codd. 44, 74, 106, aliis; posterior in Comp., Codd. 93, 108.

CAP. VI. ¹ Sic Comp. (cum οὐ κατ.), et cum duplici versione Codd. 93 (cum οὐ ὑπελήφθη ἐν αὐτοῖς), 108. ² Prior lectio est in Codd. 44, 74, 106, aliis; posterior in Comp., Codd. 93, 108.

CAP. VI. ¹ Sic Comp. (cum οὐ κατ.), et cum duplici versione Codd. 93 (cum οὐ ὑπελήφθη ἐν αὐτοῖς), 108. ² Prior lectio est in Codd. 44, 74, 106, aliis; posterior in Comp., Codd. 93, 108.

5. בְּדָבָר הַזֶּה. O'. Vacat. Alia exempl. κατὰ τὸν λόγον τούτου.³
 פְּעַם הַמִּישִׁית. O'. Vacat. Alia exempl. τὸν πέμπτον.⁴
6. וַגִּשְׁמוּ אֶמֶר. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ Γη-σὰμ εἶπεν.⁵
7. הָעֲמֻדָּה. O'. ἔστησας. Alia exempl. ἐξήγειρας.⁶
 לְקָרָא עֲלֶיהָ. O'. ἵνα καθίσῃς . . εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰούδα. Alia exempl. κηρύσσειν περὶ σοῦ . . λέγοντας ὅτι ἐβασίλευσας ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.⁷
9. חָזַק אֶת-יָדַי. O'. ἐκραταίωσα τὰς χεῖράς μου. Alia exempl. ἐκραταιώθησαν αἱ χεῖρές μου.⁸
10. וַגִּסְגְּרָה דְלָתוֹת הַהֵיכָל. O'. καὶ κλείσωμεν τὰς θύρας αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἀποκλείσωμεν τὰς θύρας τοῦ ναοῦ.⁹
 כִּי בָּאִים לְהַרְגָּהּ וּלְיַלֵּהָ בָּאִים לְהַרְגָּהּ. O'. ὅτι ἔρχονται νυκτὸς φονεῦσαί σε. Alia exempl. ὅτι ἔρχονται φονεῦσαί σε νυκτὸς, ἔρχονται ἀποκτεῖναί σε.¹⁰
11. הָאִישׁ כְּמוֹנִי יִבְרַח וּמִי כְמוֹנִי אֲשַׁר-יִבֹּא. O'. τίς ἐστὶν ὁ ἀνὴρ ὃς εἰσελεύσεται. Alia exempl. τίς ἐστὶν ὁ ἀνὴρ οἷος ἐγὼ φεύγεται; ἢ τίς οἷος ἀνὴρ ὃς εἰσελεύσεται.¹¹ Alia: μὴ ἀνὴρ ἐγὼ οἷος ἀποδιδράσκειν; ἢ τίς οἷος ἐγὼ ὅστις εἰσελεύσεται.¹²
 לֹא אָבוֹא. O'. Vacat. Alia exempl. οὐκ εἰσελεύσομαι.¹³
12. כִּי הִנְבוֹאָה דְבַר עָלַי. O'. ὅτι ἡ προφητεία

λόγος κατ' ἐμοῦ. Alia exempl. ὅτι ἡ προφήτης ἐλάλησε πρὸς μέ.¹⁴

- 12, 13. שְׂכָרָו : לְמַעַן שְׂכֹר הוּא. O'. ἐμισθώσαντο ἐπ' ἐμὲ ὄχλον. Alia exempl. ἐμισθώσαντο αὐτόν.¹⁵
14. וְגַם לְנוֹעֲדָהּ הִנְבִּיאָה. O'. καὶ τῷ Νωαδία τῷ προφήτῃ. Alia exempl. καίγε τῇ Ὁδη τῇ προφήτιδι.¹⁶
 הָיוּ מִירָאִים. O'. ἦσαν φοβερίζοντες. Alia exempl. ἐνουθέτουν.¹⁷
17. מַרְבִּים חֲרִי יְהוּדָה אֲגֵרִיתִיהֶם. O'. ἀπὸ πολλῶν ἐντίμων Ἰούδα ἐπιστολαί. Alia exempl. πολλοὶ ἦσαν τῶν ἐντίμων τῶν Ἰουδαίων, ὧν αἱ ἐπιστολαὶ αὐτῶν.¹⁸
19. גַּם טוֹבְתִיו הָיוּ אֲמָרִים לְפָנַי. O'. καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ ἦσαν λέγοντες πρὸς μέ. Alia exempl. καίγε τὰ συμφέροντα αὐτῷ ἔλεγον ἐνώπιόν μου.¹⁹

CAP. VII.

2. שַׁר הַבֵּירָה. O'. ἄρχοντι τῆς βιρά (alia exempl. τῆς βάρεως¹).
 מַרְבִּים. O'. παρὰ (alia exempl. ὑπὲρ²) πολλούς.
3. עַד-הֵם הִשְׁמַשׁ. O'. ἕως ἅμα τῷ ἡλίῳ. Alia exempl. ἕως ἂν ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος.³
 וַאֲחֻזוּ. O'. καὶ σφηνούσθωσαν (alia exempl. ἀσφαλιζέσθωσαν⁴).
4. רַחֲבַת יָדַי. O'. πλατεία. Alia exempl. πλατεία χερσίν.⁵

³ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. 52, 64, 93, 108, 243, 248. Alii post τὸν παῖδα αὐτοῦ inferunt τὸ πέμπτον. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 52, 64, 93, 108, alii. ⁶ Sic Codd. 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 93 (om. ἐν), 108. ⁸ Sic Codd. 93, 108. ⁹ Idem. ¹⁰ Idem. Comp.: ὅτι ἔρχ. φ. σε, ἔρχ. νυκτὸς φ. σε. ¹¹ Sic Comp. (cum τίς ἐστὶν ἀνὴρ . . ἢ τίς οἷος ἐγὼ εἰσ.), Ald. (ut Comp., nisi ἐγὼ ὃς εἰσ.), Codd. III, 52 (om. ἀνὴρ), 64 (idem), 71, alii. ¹² Sic Codd. 93 (cum -κεις), 108 (cum εἴτις pro ἢ τίς). Symmachum sapit constructio elegantior, οἷος ἀποδιδράσκειν, Anglice, likely to run away. Statim ναὸν pro οἶκον iidem. ¹³ Sic Comp., Codd. 93, 108.

¹⁴ Sic Codd. 93 (cum προφήτης), 108. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 93 (cum αὐτόν ἐμισθήσαντο), 108 (cum ἐμισθώσαντο). ¹⁶ Sic Codd. 93, 108 (cum Ὁδη). ¹⁷ Idem. ¹⁸ Sic Codd. 93 (cum πολλοὶ ὧν ἦσαν), 108. ¹⁹ Sic Comp. (cum ἔλεγον), Codd. 93, 108 (ut Comp.).
 CAP. VII. ¹ Sic Codd. 93, 108. Cf. ad Cap. ii. 8. ² Sic Comp., Codd. 58, 93, 108; minus exquisite. Cf. Psal. cxxxiv. 5. Luc. xiii. 2. ³ Sic Codd. 93, 108 (om. ἂν). Hebraeo convenientius foret, ἕως ἂν διαθερμάνῃ ὁ ἥλιος, ut Seniores Exod. xvi. 21. 1 Reg. xi. 9. ⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁵ Idem. Cf. Hex. ad Gen. xxxiv. 21. Psal. ciii. 25.

4. בְּתוֹכָהּ. O'. ἐν αὐτῇ. Alia exempl. ἐν μέσῳ αὐτῆς.⁶
5. וְאֶקְבְּצָהּ. O'. καὶ συνῆξα (alia exempl. συνήθροισα⁷).
- לְהַתְּיַחֵשׁ. O'. εἰς συνοδίας. Alia exempl. εἰς γενεαλογίαν.⁸
- הָעוֹלָיִם בְּרִאשׁוֹנָה. O'. οἱ ἀνέβησαν ἐν πρώτοις. Alia exempl. τῶν ἀναβάντων ἐν ἀρχῇ.⁹
7. הַבָּאִים. O'. Vacat. Alia exempl. οἱ ἐλθόντες.¹⁰
- רַעְמִיָּה. O'. Ρεελμά. Alia exempl. Δαμίας.¹¹
- O'. Ἐσδρα. Alia exempl. vacant.¹²
- נְחוּם. O'. Ἰναούμ. Alia exempl. Ναούμ.¹³
11. בְּנֵי־פַחַת מוֹאָב. O'. υἱοὶ Φαὰθ (alia exempl. Φαὰθ ἡγουμένου¹⁴) Μωάβ.
33. נְבוֹ אַחֵר. O'. Ναβία, ἑκατόν (potior scriptura Ναβιαάρ¹⁵). Alia exempl. Ναβαῦ.¹⁶
63. אֲשֶׁר לָקַח... אִשָּׁה וַיִּקְרָא. O'. ὅτι ἔλαβον... γυναῖκας, καὶ ἐκλήθησαν. Alia exempl. ὃς ἔλαβεν... γυναῖκα, καὶ ἐκλήθη.¹⁷
64. הַמְתִּיחֵשִׁים. O'. τῆς συνοδίας. Alia exempl. οἱ γενεαλογούντες.¹⁸
- וַיִּגְאָלוּ מִן־הַכֹּהֲנָה. O'. καὶ ἡγγιστεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατείας. Alia exempl. καὶ ἀπόσθησαν ἐκ τῆς ἱεροσύνης.¹⁹
65. לְאֹרִיִּים וְתַמִּים. O'. φωτίσων. Alia exempl.

τοῖς φωτισμοῖς καὶ ταῖς τελειώσεσιν.²⁰ Ἄλλοσ τῶν δῆλων.²¹

66. כְּאֶחָד. O'. Vacat. Alia exempl. ὁμοθυμαδόν.²²
67. וְלָהֶם מְשָׁרְרִים. O'. καὶ (alia exempl. καὶ ἐν αὐτοῖς²³) ἄδοντες.
- 68, 69. וַעֲשִׂיִּים—סוּסֵיהֶם. O'. ὄνοι δισχίλιοι ἑπτακόσιοι. Alia exempl. ἵπποι ἑπτακόσιοι τριακονταεξί· ἡμίονοι διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε· κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονταπέντε· ὄνοι ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴκοσι.²⁴ Alia: κάμηλοι αὐτῶν τετρακόσιοι τριακονταπέντε· ὄνοι αὐτῶν ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι καὶ εἴκοσι· ἡμίονοι αὐτῶν διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε· ἵπποι αὐτῶν ἑπτακόσιοι τριακονταεξί.²⁵
70. הַתְּרַשָּׁתָּהּ. O'. τῷ Νεεμῖα. Alia exempl. τῷ ἀρθασασθά; alia, ἀρθασασθά.²⁶
- נָתַן לְאֹרְצָר. O'. εἰς (alia exempl. ἔδωκαν εἰς²⁷) θησαυρόν. Alia exempl. ἔδωκεν εἰς τὸν θησαυρόν.²⁸
- חֶלְבֵי דְרַבְמָנִים אֶלְפִּים. O'. χρυσοῦς χιλίους. Alia exempl. χρυσίου δραχμὰς χιλίους.²⁹
- 70, 72. כְּתָנוֹת פְּהָגִים (bis). O'. καὶ χωθωνῶθ τῶν ἱερέων. Alia exempl. στολὰς ἱερατικός.³⁰
71. חֶלְבֵי דְרַבְמָנִים. O'. χρυσοῦ νομίσματος. Alia exempl. χρυσίου δραχμὰς.³¹
72. וַאֲשֶׁר נָתַנוּ—אֶלְפִּים. O'. ✕ καὶ ἔδωκαν (alia exempl. καὶ ἂ δεδώκασιν³²)—διακοσίας (4).³³

⁶ Sic Codd. 93 (cum αὐτῶν), 108, 121. ⁷ Sic Codd. 93, 108. ⁸ Ibidem. Mox βιβλίον τῆς γενεαλογίας (שִׁחִי) iidem. ⁹ Ibidem. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹¹ Sic Codd. 93 (cum Δαῖμίας), 108. ¹² Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹³ Sic Comp., Codd. II, III, 93, 108. ¹⁴ Sic Codd. 93, 108, 121. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 6. ¹⁵ Cod. II, teste Maio: Ναβιαῦ ῥ. Comp.: Ναβὰβ ἑτέρου. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 31. ¹⁶ Sic Comp. (cum Ναβὰβ), Codd. 93, 108 (ut Comp.). ¹⁷ Sic Comp., Codd. III (cum ὅτι ἔλαβεν), Codd. 93, 108. ¹⁸ Sic Codd. 93, 108. ¹⁹ Sic Comp. (cum ἀπὸ τῆς ἱερατείας), Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 62. ²⁰ Ibidem. Cf. Hex. ad Lev. viii. 8. ²¹ Cod. 64 in marg. sine nom. (cum ἀδῆλων). Cf. Hex. ad Num. xxvii. 21. 1 Reg. xxviii. 6. ²² Sic Comp., Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 64. ²³ Sic Codd. 93, 108. Hieron.: et inter eos cantores.

²⁴ Sic Comp., Ald. (om. (τεσσαρακονταπέντε) ἵπποι ἑξακόσιοι, et τετρακόσιοι), Codd. III, 44 (praem. ὄνοι δισχ. ἑπτακόσιοι), 52 (cum τριακόσιοι pro τετρακόσιοι), 58, 64 (ut 52), alii (inter quos 243, om. τετρακόσιοι). ²⁵ Sic Codd. 93, 108 (cum εἴκοσι pro καὶ εἴκοσι, et οἱ ἵπποι pro ἵπποι). ²⁶ Prior lectio est in Comp., Codd. III (cum ἀθερσθὰ), 58 (cum ἀρθασθὰ), 71 (cum ἀρθασθὰ), 74, aliis (inter quos 243); posterior in Ald., Codd. 44 (cum ἀρθασθὰ), 52, 64, 93 (cum ἀθαρσθὰς), 108 (idem). ²⁷ Sic Ald., Codd. III, 52, 58, 64, 119, 243. ²⁸ Sic Codd. 93, 108. ²⁹ Sic Comp., Codd. 93, 108. ³⁰ Sic Comp. (cum στ. τῶν ἱερέων), Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Esdr. ii. 69. ³¹ Sic Codd. 93, 108. ³² Ibidem. ³³ Haec desunt in Codd. II, III, 71; asterisco autem notantur in Codd. Frid. Aug. (manu tertia), 64 (cum toto commate, teste Parsons.).

CAP. VIII.

1. אֶל-הַרְחֹב. O'. *eis* τὸ πλάτος. Alia exempl. *eis* τὴν πλατείαν.¹
2. וְכָל מִבֵּין לְשִׁמְעַי. O'. *καὶ πᾶς ὁ συνιών ἀκούειν*. Alia exempl. *καὶ παντὸς ἀκούοντος συνιέναι*.²
3. לְפָנַי הַרְחֹב אֲשֶׁר לְפָנַי שַׁעַר-הַמַּיִם. O'. Vacat. Alia exempl. *ἀπέναντι τῆς πλατείας τῆς ἔμ-προσθεν τῆς πύλης τῶν ὑδάτων*.³
4. אֲשֶׁר-עָשׂוּ לְדָבָר. O'. Vacat. Alia exempl. *ὁ ἐποίησεν εἰς τὸ δημηγορῆσαι ἐν τῷ λαῷ*.⁴
7. יָמִין עֶקְבוֹב שַׁבְּתַי הַיְדֵיהֶם מַעֲשֵׂיהָ קָלִישָׁא עֲזָרְיָה. יִתְזַבְּדוּ קָנָן פְּלִאִיהָ וְהַלְלוּם מִבְּנֵי אֶת-הָעָם. O'. *ἦσαν συνετίζοντες τὸν λαόν*. Alia exempl. *ἦσαν συνετίζοντες Ἀκαῦ, Σαββαθαῖος, Κάμπτας, Ἀζαρίας, Ἰωζαβαδάν, Ἀνιφανές, καὶ οἱ Λευῖται ὑπεδίδασκον τὸν λαόν*.⁵ Alia: *καὶ Ἰαμεῖν ἦσαν συνετίζοντες καὶ Ἀκούβ, καὶ Σαββαθαῖος, καὶ Ὠδουῖας, καὶ Μαασίας, καὶ Καλλίτας, καὶ Ἀζαρίας, καὶ Ἰωζαβέλ, καὶ Ἄναν, καὶ Φαλαῖας, καὶ οἱ Λευῖται ἦσαν συνετίζοντες τὸν λαόν*.⁶
9. הוּא הַתְּרַשְׁתָּא. O'. Vacat. Alia exempl. *ὅς ἐστιν ἀθαρσθάς*.⁷
10. וְאַל-תֵּעַצְבוּ. O'. *καὶ μὴ διαπέσητε* (alia exempl. *λυπέισθε*⁸).
כִּי-הָיָה יְהוָה הוּא. O'. *ὅτι ἔστι κύριος*. Alia exempl. *ὅτι ἡ χαρὰ κυρίου αὕτη ἐστίν*; alia, *ὅτι ἡ εὐφροσύνη κυρίου αὕτη ἐστίν*.⁹

11. וְסָפּוּ. O'. *σιωπάτε*. Alia exempl. *ἡσυχάζετε*.¹⁰
13. לְכָל-הָעָם. O'. *σὺν τῷ παντὶ λαῷ*. Alia exempl. *παντὸς τοῦ λαοῦ*.¹¹
וְלִהְשִׁיבִיל. O'. *ἐπιστῆσαι (πρὸς πάντας)*. Alia exempl. *τοῦ συνιέναι (πάντας)*.¹²
15. תְּמָרִים. O'. *φοινίκων*. Alia exempl. *φοινίκων καὶ ἄγνου*.¹³
16. וּבְרַחֲבוֹב שַׁעַר הַמַּיִם. O'. *καὶ ἐν πλατείαις τῆς πόλεως* (alia exempl. *add. καὶ ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πύλης τῶν ὑδάτων*)¹⁴.
וּבְרַחֲבוֹב שַׁעַר. O'. *καὶ ἕως πύλης*. Alia exempl. *καὶ ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πύλης*.¹⁵
17. מָאָד. O'. Vacat. Alia exempl. *σφόδρα*.¹⁶

CAP. IX.

1. וְאֶדְמָה. O'. *καὶ σποδῶ*. Alia exempl. *καὶ κόνις*.¹
3. רְבִיעִית הַיּוֹם וְרְבִיעִית מִתְּהֵימָה. O'. *καὶ ἦσαν ἐξαγορεύοντες τῷ κυρίῳ*. Alia exempl. *τὸ τέταρτον τῆς ἡμέρας, καὶ ἦσαν ἐξαγορεύοντες τῷ κυρίῳ τὸ τέταρτον τῆς ἡμέρας*.²
4. בְּנֵי שַׂרְבִּיָּה. O'. *υἱὸς Σαραβία*. Alia exempl. *Βοννείας, Σαραῖας*.³
5. בְּנֵי חֲשַׁבְנִיָּה שַׂרְבִּיָּה הַיְדֵיהֶם שַׁבְּנִיָּה פֶּתַח-הָיָה. O'. Vacat. Alia exempl. *Βοννείας, Σαραβίας, Σαβανίας, Ὠδουῖας, Σεχενίας, Φεσσίας*.⁴
וַיְבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדָהּ וּמְרוֹמָם עַל-כֵּן בְּרַכָּהּ וְתַהֲלָהּ. O'. *καὶ εὐλογῆσουσιν ὄνομα δόξης σου, καὶ ὑψώ-*

CAP. VIII. ¹ Sic Codd. 93, 108 (qui pergunt: τὴν κατὰ πρόσωπον τῆς πύλης τῶν ὑδάτων). ² Idem. ³ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁴ Sic Comp. (om. ἐν τῷ λαῷ), Codd. 93, 108. Hieron.: *quem fecerat ad loquendum*. ⁵ Sic Ald. (cum Ἀκάν, Σαβαθαῖος), Codd. 52 (cum Σαβαθαῖας, Κάμπτας), 64 (cum Σαβαθαῖος), 74 (cum Σαββαθαῖος), alii. ⁶ Sic Comp. (om. ἦσαν συνετίζοντες in priore loco, cum Σαβαθαῖος et Ἰωσαβέδ), Codd. 93 (cum Ἀκούβ καὶ Σαμβαθαῖος, et Ζαχαρίας pro Ἀζαρίας), 108 (cum Σαββαθαῖος), 121 (cum Ἀκούβ καὶ Σαβαθαῖος . . . Ἰωζαβαδάν καὶ Ἄναν καὶ Φανίας). ⁷ Sic Comp. (cum ἀθαρσθά), Codd. 93, 108 (cum ἀφθαρσθάς). ⁸ Sic Codd. 93 (cum λυπέισθε), 108. ⁹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. 52 (om. αὕτη), 64 (idem),

119, 243, 248; posterior in Codd. 93 (om. ἡ), 108 (utroque cum ἡ ἰσχὺς ἡμῶν). ¹⁰ Sic Codd. 93, 108. *Μοχ λυπέισθε pro καταπίπτετε* iidem. ¹¹ Idem. ¹² Idem. ¹³ Idem. Cf. Lev. xxiii. 40 in LXX. ¹⁴ Sic Comp. (cum ἐν πλατείαις τ. π. τῶν ὑδάτων tantum), Codd. 108, 121 (cum ἐν τῇ πλατεία). ¹⁵ Sic Comp., Cod. 108. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121.

CAP. IX. ¹ Sic Comp. (cum κόνις), Codd. 93, 108 (ut Comp.). Lectio Symmachum refert, coll. Hex. ad 2 Reg. i. 2. ² Sic Comp., Codd. 93 (om. καὶ), 108. ³ Sic Codd. 93 (cum Βοννείας), 108. ⁴ Sic Comp. (cum Σοβανίας), Codd. 93 (cum Βοννείας et Φεσσείας), 108.

- σουσιν ἐπὶ πάσῃ εὐλογίᾳ καὶ αἰνέσει. Alia exempl. καὶ εὐλογεῖτε τὸ ὄνομα τῆς δόξης τοῦ ὑπερυψουμένου ἐπὶ παντὸς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἐν αἰνέσει.⁵
6. וְכָל-צְבָאָי. Ο'. καὶ πάσαν τὴν στάσιν (alia exempl. πάσας τὰς δυνάμεις⁶) αὐτῶν.
8. וְהַגְרָנָשִׁי. Ο'. καὶ Γεργεσαίων (alia exempl. add. καὶ Εὐαίων⁷).
- וְלִתְּת לְיָרְעוּ. Ο'. καὶ (alia exempl. add. δοῦναι αὐτὴν⁸) τῷ σπέρματι αὐτοῦ.
9. וְתַת-עַנִּי. Ο'. τὴν ταπείνωσιν (alia exempl. κάκωσιν⁹).
10. וּמִפְתִּים. Ο'. καὶ τέρατα ἐν Αἰγύπτῳ. Alia exempl. ἐν Αἰγύπτῳ; alia, ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τέρατα.¹⁰
- כִּי יָדַעְתָּ כִּי הִזְיִדוּ. Ο'. ὅτι ἔγνωσ ὅτι ὑπερηφάνησαν. Alia exempl. ἔγνωσ γὰρ σὺ, κύριε, ὅτι ὑπερηφανεύσαντο.¹¹
13. הַקָּיִם. Ο'. προστάγματα. Alia exempl. δικαιώματα.¹²
15. לְרַעְבָּם. Ο'. εἰς σιτοδοσίαν (alia exempl. σιτοδοσίαν; alia, σιτοδείαν¹³) αὐτῶν.
17. וַיִּמְאָנוּ. Ο'. καὶ ἀνένευσαν (alia exempl. ἠπείθησαν¹⁴).
- וְאֶת-עַרְפָּם. Ο'. τὸν τράχηλον (alia exempl. νῶτον¹⁵) αὐτῶν.
17. וְאֶת-אֶרְצָם. Ο'. ἀρχήν. Alia exempl. ἀρχηγόν.¹⁶
- וְאֶת-חַטֹּאתֵיהֶם. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἀφίων ἀμαρτίας.¹⁷ * Ἄλλος· ἰλασμῶν. * Ἄλλος· ἀφιεῖς.¹⁸
21. וְלֹא-חָסְרוּ. Ο'. οὐχ ὑστέρησας (alia exempl. ὑστέρησεν¹⁹) αὐτοῖς οὐδέν. Alia exempl. καὶ οὐκ ἐπεδεήθησαν ῥήματος.²⁰
- וְלֹא-בָלְוּ. Ο'. ἐπαλαιώθησαν. Alia exempl. κατετρίβη.²¹
- וְהִרְגִּילֵיהֶם לֹא-בָצְקוּ. Ο'. καὶ πόδες (alia exempl. ὑποδήματα²²) αὐτῶν οὐ διερράγησαν (alia exempl. οὐκ ἐτυλώθησαν²³).
22. וַתְּחַלְקֵם לְפָאָה. Et distribuisti eos in varias regiones. Ο'. ἐμέρισας (s. διεμέρισας) αὐτοῖς. Alia exempl. καὶ διεμέρισας αὐτοῖς εἰς πρόσωπον.²⁴
23. לְבִוֵּא לְרִשְׁתָּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. τοῦ εἰσελθεῖν καὶ κληρονομήσαι.²⁵
24. וַיִּבְנִי וַיִּירְשׁוּ אֶת-הָאָרֶץ. Ο'. καὶ ἐκληρονόμησαν αὐτήν. Alia exempl. καὶ εἰσήλθον οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν.²⁶
25. עָרִים בְּצוּרֹת וְאֲדָמָה שְׂמֹנֶה. Ο'. πόλεις ὑψηλάς. Alia exempl. πόλεις ὀχυρὰς καὶ γῆν πίονα.²⁷
- בְּבוֹבָה הַגְּדוֹלָה. Ο'. ἐν ἀγαθωσύνη σου τῇ μεγάλῃ. Alia exempl. ἐν τοῖς ἀγαθοῖς σου τοῖς μεγάλοις.²⁸

⁵ Sic Codd. 93 (cum εὐλογεῖται et ἐπὶ πάντας), 108. ⁶ Sic Comp. (cum πάντας), Codd. 93, 108 (ut Comp.). ⁷ Sic Codd. 93, 108, 121. ⁸ Sic Comp., Codd. 93 (cum αὐτὸν), 108. ⁹ Sic Cod. 93. Cf. Hex. ad Psal. xxx. 8. lxxxvii. 10. Thren. iii. 1. ¹⁰ Prior lectio est in Ald., Codd. III, 44, 55, 58, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 93, 108. ¹¹ Sic Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Exod. xviii. 11. Deut. xvii. 13. xviii. 20. Jerem. 1. 29. Ad formam ὑπερηφανεῖν cf. Hex. ad Deut. i. 43. ¹² Idem. Cf. ad Cap. i. 7. ¹³ Prior scriptura est in Comp., Ald., Codd. 74, 93 (cum ἐν τῇ σιτοδοσίᾳ... ἐν τῇ δίψῃ), 108 (idem, nisi σιτοδοσίᾳ), 243; posterior (ad quam cf. Hex. ad Psal. xxxvi. 19) in Codd. III (cum σιτοδείαν), 71 (idem), 119, aliis. ¹⁴ Sic Codd. 93 (cum εἰπήθησαν), 108. Cf. Hex. ad Exod. iv. 23. ix. 2. Jerem. xv. 18. l. 33. ¹⁵ Idem.

dem. ¹⁶ Idem. Cf. Num. xiv. 4 in LXX. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. 52, 64, alii (inter quos 121 (cum ἀφιεῖς), 243). ¹⁸ Cod. 93 in textu: ἀφιεῖς (sic). Cod. 108 in textu: ἰλασμῶν (sic) ἀφιεῖς, ex duplici, ni fallor, versione. Ad ἰλασμοὶ cf. Dan. ix. 9 juxta Theod. ¹⁹ Sic Comp. (cum ὑστέρησεν), Ald., Codd. 64, 74, alii. ²⁰ Sic Codd. 93 (cum ἐδεήθησαν), 108. Cf. Deut. ii. 7 in LXX. ²¹ Idem. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, 44, 52, 58, alii (inter quos 243). ²³ Sic Codd. 93, 108 (cum τὰ ὑποδ. αὐτῶν οὐ διερρ. καὶ οἱ π. αὐτῶν οὐκ ἐτυλ.). Cf. Deut. viii. 4 in LXX. ²⁴ Idem. ²⁵ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²⁶ Sic Comp. (om. οἱ), 93, 108 (om. καὶ εἰσήλθον οἱ υἱοὶ αὐτῶν). ²⁷ Sic Comp. (cum ὑψηλάς), Codd. 93, 108. ²⁸ Sic Codd. 93, 108.

26. וַיִּמְרוּ. *Et contumaces fuerunt.* Ο'. καὶ ἤλαξαν (alia exempl. παρεπίκραναν²⁹).
28. וַיִּירְדוּ בְּהָם. Ο'. καὶ κατήρξαν (alia exempl. ἐπαιδεύοντο³⁰) ἐν αὐτοῖς.
וַיִּשׁוּבוּ וַיִּזְעַקְרוּ. Ο'. καὶ πάλιν ἀνεβόησαν πρὸς σέ. Alia exempl. καὶ ἐπέστρεφον καὶ ἐπεκαλοῦντό σε πάλιν.³¹
- 28, 29. וְהָעֵד : וְהָעֵד. Ο'. καὶ ἐπεμαρτύρω. Alia exempl. καὶ ἐν καιροῖς ἐπεμαρτύρω.³²
29. וְהָיָה הַיּוֹדוּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. αὐτοὶ δὲ ὑπερηφανεύσαντο.³³
וְלֹא-שָׁמְעוּ לְמִצְוֹתַי וּבְמִשְׁפָּטַי הִשְׁאִו-בָּם. Ο'. καὶ οὐκ ἤκουσαν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου καὶ κρίμασί σου ἤμάρτοσαν. Alia exempl. καὶ οὐκ ἤκουσαν τῶν ἐντολῶν σου, καὶ ἐν τοῖς κρίμασί σου ἤμαρτον ἐν αὐτοῖς.³⁴
כִּתְּףָהּ סוּרְרָתָהּ. Ο'. νῶτον ἀπειθοῦντα. Alia exempl. ὄμων αὐτῶν ἀπειθοῦντα καὶ ἐκκλίνοντα.³⁵
30. וְהִתְמַשְׁתָּ. Ο'. καὶ εἴλκυσας (alia exempl. ἐμακροθύμησας³⁶).
- וְלֹא הֶאֱזִינוּ. Ο'. καὶ οὐκ ἐνωτίσαντο. Alia exempl. καὶ οὐ προσέσχον καὶ οὐκ ἐνωτίσαντο.³⁷
35. וְהִרְחִבָה וְהִשְׂמְנָה. Ο'. τῇ πλατεία καὶ λιπαρῇ. Alia exempl. τῇ πίοι.³⁸
37. וְהִבּוֹאָתָהּ מֵרַבָּה. *Et proventus ejus multos edit.* Ο'. καὶ οἱ καρποὶ αὐτῆς πολλοί (alia exempl. οἱ πολλοὶ ἐγένοντο³⁹).

CAP. X.

- 14 (Hebr. 15). תַּפְּחָהּ. Ο'. Φαάθ. Alia exempl. Φαάθ ἡγουμένου.¹

- 28 (29). וְכָל-הַנְּבִדָל. Ο'. καὶ πᾶς ὁ προσπορευόμενος. Alia exempl. καὶ πάντες οἱ διαχωρισθέντες.²
יִוֹדַעַ. Ο'. ὁ εἰδώς. Alia exempl. ὁ γινώσκων.³
- 29 (30). יְהוָה אֱדַיְנוּ. Ο'. κυρίου. Alia exempl. κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.⁴
- 31 (32). וְחַשְׁבָּה. *Et debitum.* Ο'. καὶ ἀπαίτησιν. Alia exempl. καὶ χρέος καὶ ἀπαίτησιν.⁵
- 32 (33). וְהָעֵמֶדְנוּ עָלֵינוּ. Ο'. καὶ στήσομεν ἐφ' ἡμᾶς. Alia exempl. καὶ ἐστήσαμεν καθ' ἑαυτῶν.⁶
- 33 (34). וְלִעֲלֹלַת הַתְּמִיד. Ο'. καὶ εἰς ὀλοκαύτωμα τοῦ ἐνδελειχισμού. Alia exempl. καὶ εἰς ὀλοκαυτώματα διαπαντός.⁷
- 34 (35). עַל-קִרְבָּן. Ο'. περὶ κλήρου. Alia exempl. περὶ τῶν δώρων.⁸
לְעֵתִים מְזֻמְנִים. *Temporibus statutis.* Ο'. εἰς καιροὺς ἀπὸ χρόνων. Alia exempl. κατὰ καιροὺς ἀπὸ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας.⁹
- 37 (38). וְאֶת-רֵאשִׁית עֲרִיסַתֵּנוּ וְתַרומַתֵּנוּ. Ο'. καὶ τὴν ἀπαρχὴν σίτων ἡμῶν. Alia exempl. καὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ σίτου ἡμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς ἡμῶν.¹⁰
- 38 (39). בְּעֶשֶׂר הַלֵּוִיִּים. Ο'. ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ Λευίτου. Alia exempl. ἐν τῷ δεκατοῦν τοῦς Λευίτας.¹¹
אֶל-הַלְּשָׁנוֹת. Ο'. εἰς τὰ γαζοφυλάκια (alia exempl. παστοφόρια¹²).
- לְבֵית הָאוֹצָר. Ο'. εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ. Alia exempl. εἰς τὸν οἶκον τοῦ θησαυροῦ.¹³

²⁹ Idem. ³⁰ Sic Codd. 93 (cum ἐπεδευόντων, "cum τ[?] supra lineam"), 108; h. e. castigabantur (Israelitae). Nisi forte legendum ἐπαίδευον, coll. Hex. ad Lev. xxv. 43. 2 Paral. viii. 10. ³¹ Sic Codd. 93 (cum ἐπεκαλούντων, "cum τ[?] supra lineam"), 108. ³² Sic Comp., Codd. 93, 108. ³³ Sic Comp., Codd. 93, 108, 121. Cf. ad v. 10. ³⁴ Sic Comp. (om. ἐν αὐτοῖς), Codd. 93 (idem), 108. ³⁵ Sic Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Psal. lxxvii. 7. lxxviii. 7. ³⁶ Sic Comp. (cum duplici versione), Codd. 93 (cum -σαν), 108. ³⁷ Sic Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Psal. lxxvii. 1. lxxix. 1. ³⁸ Idem (om. τῇ πλατεία καί). ³⁹ Idem.

CAP. X. ¹ Sic Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Esdr. x. 30. ² Sic Comp. (om. οἱ), Codd. 93, 108. ³ Sic Codd. 93, 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁵ Sic Codd. 93 (cum ἀπαίτησιν (sic)), 108. ⁶ Idem (qui continent: ἐντολὰς τοῦ διδόναι ἡμᾶς τὸ τρ. τοῦ δ. εἰς λατρείαν οἴκου τ. θ. ἡ.). ⁷ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁸ Sic Comp., necnon (cum περὶ τῶν δώρων καὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λ. καὶ τοῦ λαοῦ περὶ κλήρου ξυλοφορίας) Codd. 93, 108. ⁹ Sic Codd. 93 (cum κλήρους), 108. ¹⁰ Sic Comp. (cum σίτων), Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad Ezech. xlv. 30. ¹¹ Sic Codd. 93, 108. ¹² Idem. Cf. Hex. ad Esdr. viii. 29. ¹³ Sic Comp.

39 (40). אֶל-הַלְשָׁבוֹת. O'. *eis tous thesauroús.*
Alia exempl. *eis ta pascophoria.*¹⁴

CAP. XI.

1. אָחַד מִן-הָעֶשְׂרֵה לְשֶׁבֶת. O'. *éna ápod tōn déka καθίσαι.* Alia exempl. *éξ autōn to dékaton óste oíkēin.*¹

2. לְשֶׁבֶת. O'. *καθίσαι.* Alia exempl. *κατοικῆσαι.*²

8. וְאַחֲרָיו. O'. *καὶ óπισω autō (alia exempl. add. oí áδελφοὶ autō³).*

9. עַל-הָעִיר. O'. *ápod (alia exempl. épi⁴) tḥs pó-lews.*

11. נֶגַד בַּיִת. O'. *áπέναντι (alia exempl. ἡγούμε-nos⁵) oíkou.*

13. בֶּן-אַחֲוִי. O'. Vacat. Alia exempl. *υἱοῦ Ζακ-χιου.*⁶

14. זַבְדִּיאל. O'. *Βαδιήλ.* Alia exempl. *Ζεχρηήλ (Ζακρηιάλ).*⁷

15. בֶּן-הַשּׁוּב. O'. Vacat. Alia exempl. *υἱὸς Ἀσοῦβ.*⁸
בֶּן-הַשְּׁבִיָּה בֶּן-בוּנִי. O'. Vacat. Alia exempl. *υἱοῦ Ἀσαβίου, υἱοῦ Βοννώ.*⁹

16. וְשִׁבְתִּי וַיִּזְבֹּד עַל-הַמְּלֶאכֶה הַחִיצֹנָה לְבַיִת הַאֱלֹהִים מִרְאִשֵׁי הַלְלוּם. O'. Vacat. Alia exempl. *καὶ Σαβαθαίος, καὶ Ἰωζαβὰδ ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐξωτάτου, καὶ ápod tōn áρχόντων τῶν Λευιτῶν.*¹⁰

17. בֶּן-זַבְדִּי בֶּן-אַסָּף רֹאשׁ הַתְּחִלָּה יְהוּדָה. בֶּן-זַבְדִּי לְתַפְלָה וּבִקְבֻרָה מְשֻׁנָּה (*gratias agebat*)

מֵאֲחִיו וְעַבְדָּא בֶּן-שְׁמוּעַ בֶּן-גְּלָל בֶּן-יְדִיתָן. O'. *καὶ Ἰωβῆβ υἱὸς Σαμουί.* Alia exempl. *υἱὸς Ζεχρεὶ, υἱοῦ Ἀσάφ, áρχων τοῦ αἴνου (הַתְּחִלָּה), καὶ Ἰούδας τḥs προσευχῆς, καὶ Βοκχείας δεῦτερος ἐκ τῶν áδελφῶν autō, καὶ Ἀβδίας υἱὸς Σαμαίου, υἱοῦ Γαλέλ, υἱοὶ Ἰδι-θούν.*¹¹

18. כָּל-הַלְוִיִּם בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ. O'. Vacat. Alia exempl. *πάντες οἱ Λευῖται ἐν τῇ πόλει τῇ áγιᾳ.*¹²

19. הַשְּׂמָרִים בְּשַׁעְרִים. O'. Vacat. Alia exempl. *οἱ φυλάσσοντες ἐν ταῖς πύλαις.*¹³

20. וְשָׂאֵר יִשְׂרָאֵל הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם בְּכָל-עָרֵי יְהוּדָה. אִישׁ בְּנַחֲלָתוֹ. O'. Vacat. Alia exempl. *τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τḥs Ἰουδαίας, áνῆρ ἐν τῇ κληρονομίᾳ autō.*¹⁴

21. וְהַנְּתִינִים יֹשְׁבִים בְּעַפְלָה וְצִיחָא וְגִשְׁפָּא עַל-הַנְּתִינִים. O'. Vacat. Alia exempl. *καὶ οἱ Ναθιναῖοι οἱ κατάρκησαν ἐν Ὀφλά καὶ Σεαὺ καὶ Γεσφὰς ἐπὶ τῶν Ναθιναίων.*¹⁵

22. בִּירוּשָׁלַם עֲזִי בֶן-בְּנִי. O'. *υἱὸς Βανί, υἱὸς Ὀζί.* Alia exempl. *ἐν Ἰερουσαλήμ Ὀζεὶ υἱὸς Βοννεί.*¹⁶

בֶּן-מִתְנִיָּה בֶּן-מִיכָא. O'. *υἱὸς Μιχά.* Alia exempl. *υἱοῦ Μαθθανίου, υἱοῦ Μιχά.*¹⁷

23. עָלֵיהֶם וְאִמְנָה עַל-הַמְּשָׁרְרִים דְּבַר-יוֹם בְּיוֹמוֹ. O'. *eis autōús.* Alia exempl. *ἐπ' autōús καὶ ἡ τάξις ἐν τοῖς ἄδουσι καθ' ἐκάστην ἡμέραν.*¹⁸
Alia: *ἐπ' autōús καὶ διέμενεν ἐν πίστει ἐπὶ τοῖς ὥδοῖς λόγος ἐκάστης ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ autō.*¹⁹

(cum oíkou pro *eis ton oíkon*), Codd. 93, 108. Codd. 93, 108.

CAP. XI. ¹ Sic Codd. 93 (cum *éξ autōn*), 108. Mox τὰ δὲ λοιπὰ ἐννέα μέρη iidem. ² Idem (passim). ³ Idem. ⁴ Sic Comp., Codd. II, 55, 93, 108. ⁵ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁶ Sic Comp. (cum *Σακχίου*), Codd. 93 (cum *Ἀζακχίου*), 108, 119 (cum *Ἀχίου*). ⁷ Sic Comp., Ald. (cum *Σοχρηήλ*), Codd. III (cum *Ζοχρ.*), 44, 52 (cum *Ζοκρ.*), 64 (ut III), alii (inter quos 243, ut III). Cf. ad v. 17. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. II, III, 52, 64, alii (inter quos 93 (cum *Ἀσοῦβ*), 108 (cum *Ἀσοῦρ*), 243). ⁹ Sic Comp. (cum *Ἀσαβία et Βοννᾶ*), Codd. 93 (cum *Ἀσαβί*

et *Βαννᾶ*), 108. ¹⁰ Sic Comp. (cum *Σαββαθαίος et Ἰωσαβὰδ*), Codd. 93 (om. *τοῦ οἴκου*), 108 (cum *Σαβθαίος*). ¹¹ Sic Comp. (cum *Ἀσάβ*), Codd. 93 (cum *Ἀυδείας pro Ἀβδίας υἱὸς*), 108 (cum *Γαλέκ*). ¹² Idem. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Comp. (cum *Σιαὰ .. ápod tōn N.*), Codd. 93 (cum *Ναθην. (bis) et Ὀφλαὰ*), 108 (om. *οἱ*, cum *Ὀφλαὰ καὶ οἱ υἱοὶ Ἀαύ*). ¹⁶ Sic Comp. (cum *Βανί*), Codd. 93 (cum *Βοννεί*), 108. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 93 (cum *Μαθθ. et Μειχά*), 108. ¹⁸ Sic Codd. 44, 71, 106. Hieron.: *super eos erat; et ordo in cantoribus per dies singulos.* ¹⁹ Sic Comp., Codd. 93 (cum *διέμενεν et ὥδοῖς*), 108.

24. בְּ-מִשְׁיֹבָאֵל מְבִי-יֹרָח בְּ-יְהוּדָה. Ο'. υἱὸς Βασηζά. Alia exempl. υἱὸς Μασσιζαβεήλ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ζαρὰ υἱοῦ Ἰούδα.²⁰

לְיַד הַמֶּלֶךְ. Ο'. πρὸς χεῖρα τοῦ βασιλέως. Alia exempl. ἐχόμενα τοῦ βασιλέως.²¹

לְכָל-דָּבָר. Ο'. εἰς πᾶν χρῆμα. Alia exempl. εἰς πάντα λόγον.²²

25-27. בְּקִרְיַת הָאַרְבַּע וּבְנִתְיָהּ וּבְדִיבֵן וּבְנִתְיָהּ. וּבִיקְבָצָאֵל וּחֲצִרְיָהּ : וּבִישׁוּעַ וּבְמִלְחָה וּבְבֵית-לְשׁוֹעַל. Ο'. ἐν Καριαθαρβὸκ, καὶ ἐν Ἰησοῦ. Alia exempl. ἐν Καριαθαρβὸκ καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ ἐν Δαιβῶν καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ ἐν Καβσεήλ καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, (26) καὶ ἐν Σουὰ, καὶ ἐν Μωλαδὰ, καὶ ἐν Βηθφαλάτ, (27) καὶ ἐν Ἀσερσωάλ.²³

27. וּבְנִתְיָהּ. Ο'. καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν. Alia exempl. καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς.²⁴

28-30. וּבְצִקְלָג וּבְמִכְנָה וּבְנִתְיָהּ : וּבְעֵין רַפּוּן. וּבְצִרְעָה וּבִירְמוּת : זָנַח עַדְלָם וּחֲצִרְיָהּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐν Σεκελάγ, καὶ ἐν Μαχηναί καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, (29) καὶ ἐν Ῥεμμὼν, καὶ ἐν Σαρά, καὶ ἐν Ἰεριμοῦθ, (30) καὶ ἐν Ζανὼ, καὶ Ὀδολλάμ, καὶ ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν.²⁵

30. לְכִישׁ וְשִׁדְתִּיָּהּ עֲזָקָה וּבְנִתְיָהּ וַיַּחֲנוּ מִבְּאֵר-שֶׁבַע עַד-גֵּיא הַנֶּחֱם. Ο'. Λαχίς καὶ ἀγροὶ αὐτῆς καὶ παρενεβάλοσαν ἐν Βηρσαβεέ. Alia exempl. καὶ ἐν Λαχεῖς καὶ τοῖς ἀγροῖς αὐτῆς, καὶ ἐν Ἀζηκὰ καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς

καὶ παρενέβαλον ἐν Βηρσαβεέ ἕως φάραγγος Ἐννόμ.²⁶

31-35. מְכַמֵּשׁ וְעֵינָא וּבֵית-אֵל וּבְנִתְיָהּ : עֲנַתוֹת. נָב עֲנַנְיָה : חֲצוֹר רָמָה גְּתָיִם : חֲרִיד צְבָעִים. Ο'. Μαχμάς. Alia exempl. καὶ Μαχμάς, καὶ Γαί, καὶ Βαιθῆλ καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς, (32) καὶ ἐν Ἄναθῶθ, Νὸβ, Ἀνιά, (33) Ἀσὼρ, Ῥαμά, Γεθθαῖμ, (34) Ἀδὼδ, Σεβωεῖμ, Ναβαλάτ, (35) Λύδδα, καὶ Ὀνὼ Γηαρασεῖμ.²⁷

CAP. XII.

2. הַפּוֹשֵׁ. Ο'. Vacat. Alia exempl. Ἀττούς.¹

3-7. חָם מִרְמַת : עֲדוּא גְּנָתוֹי אֲבִיָּה : מִיַּמִּין. מַעְדָּה בְּלָגָה : שְׁמַעְיָה וַיּוֹרִיב יַדְעָיָה : סָלוּ עָמוֹק חֲלָקִיָּה יַדְעָיָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. Ῥεοῦμ, Μαρειμῶθ, (4) Ἀδαῖας, Γενναθῶθ, Ἀβίας, (5) Μιαμείν, Μαασίας, Βεσελγὰς, (6) Σεμείας, Ἰωιαρείβ, Ἰδείας, (7) Σαλουία, Ἀμοῦκ, Χελκείας, Ὠδουίας.²

8. עַל-הַיְדוֹת. Super laudationes. Ο'. ἐπὶ τῶν χειρῶν. Alia exempl. ἐπὶ τῶν ἐξομολογήσεων.³

9. וּבְקִבְקִיָּה וְעֵנֹ (וְעֵנִי ק) אַחִיהֶם לְגַגְדָּם. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ Βακβακίας, καὶ Ἰαναί, οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἀνεκρούοντο ἀπέναντι αὐτῶν.⁴

10. הוֹלִיד (in 3^{tio} loco). Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐγέννησε.⁵

12. הָיוּ כְּהֵנִים רְאִשֵׁי הָאָבוֹת. Ο'. ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν. Alia

²⁰ Sic Comp. (cum Μασσιζαβήλ), Codd. 93 (cum Μασσεὶ Ζαβεήλ, et Ἀζαρά), 108. ²¹ Sic Codd. 93, 108. ²² Sic

Comp., Codd. 93, 108. ²³ Sic Comp. (cum αὐλαῖς pro

θυγατράσιν in 3^{tio} loco, et Ἰησοῦ pro Σουὰ), Codd. 93 (om. καὶ ἐν Δαιβῶν—αὐτῆς, cum scripturis Σουέ, Μωλάδ, Βηθαλάτ, et Ἀρσεοσοὰ), 108. ²⁴ Idem. ²⁵ Sic Comp. (cum

Μαβηῆ (pro Μαχηναί), Ῥεμαῶν, et Ζαννοὰ), Codd. 93 (cum Σαραὰ, Ἰεριμοῦθ, et Οὔδολλάμ), 108 (cum Μαμηῆ pro Μαχηναί).

²⁶ Sic Comp. (cum Βερσαβεαί), Codd. 93 (cum Ζηκὰ), 108.

²⁷ Sic Comp. (cum Μαγμάς καὶ γε), Codd. 93 (cum Νοβανια-σὼρ et Σεβωεῖν), 108 (cum Μαγμάς καὶ γε, Γεθθαῖμ, Σεβωεῖν, et

Ἐννὼ). Ad Γηαρασεῖμ cf. Hex. ad 1 Paral. iv. 14. Hieron.: et Ono valle artificum.

CAP. XII. ¹ Sic Comp., Codd. 93 (cum αὐτοῖς), 108.

² Sic Comp. (cum Γενναθῶν, Μααδίας, Βελγὰς, et Σαλὸν), Codd. 93 (cum Γενναθῶθ, Μαασσεῖας, Βελσεγαῦ, Ἰεδείας, et Σαλουαί), 108 (cum Ἰωιαρείμ). ³ Idem. ⁴ Sic Comp. (cum

Ἄναῖ, om. ἀνεκρούοντο), Codd. 93, 108. Vox ἀνεκρούοντο nescio an duplex versio sit Hebraei וַיַּעַן (sic), coll. Hex. ad Esdr. iii. 11. ⁵ Sic Comp., Codd. 93 (cum Ἰωιαδὰ), 108

(idem), Euseb. in Dem. Evang. p. 393.

- exempl. ἦσαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς ἄρχοντες τῶν πατριῶν.⁶
15. עֲדָנָא. Ο'. Μαννάς. Alia exempl. Ἐδνάς.⁷
24. לְהַלֵּל לַיהוָה. Ο'. εἰς ὕμνον αἰνεῖν. Alia exempl. αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι.⁸
25. מִתְנִיָּה וּבִקְבֻקְיָה עֲבִדְיָה מְשָׁלֵם מְלִמּוֹן עֲקוֹב. שְׁמֵרִים שׁוֹעֲרִים מְשָׁמֵר. Ο'. Vacat. Alia exempl. Μαθθανίας, καὶ Βακβακίας, Ἀβδείας, Μοσολλάμ, Τελμὼν, Ἀκκούβ, φυλάσσοντες πυλωροὶ φυλακῆς.⁹
26. אֵלֶּה. Ο'. Vacat. Alia exempl. οὗτοι.¹⁰
- הַפָּחָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. τοῦ ἀρχοντος.¹¹
27. בְּקִשׁוֹ אֶת-הַלְוִיִּם מִכָּל-מְקוֹמֹתָם לְהִבְיָאָם. Ο'. ἐζήτησαν τοὺς Λευίτας ἐν τοῖς τόποις αὐτῶν τοῦ ἐνέγκαι αὐτούς. Alia exempl. ἤτησαν τοὺς Λευίτας ἐκ πάντων τῶν τόπων αὐτῶν τοῦ ἀγαγεῖν αὐτούς.¹²
- וַשְׁמָחָה וּבִתְוֹדוֹת. Ο'. καὶ εὐφροσύνην ἐν θωδαθά. Alia exempl. ἐν εὐφροσύνη καὶ ἐν αἰέσει.¹³
- מְצַלְתִּים. Ο'. κυμβαλίζοντες. Alia exempl. καὶ ἐν κυμβάλοις.¹⁴
- 28, 29. וּמִן-חֲצָרֵי נִשְׁפָּתַי: וּמִבֵּית הַגְּלִלָּה וּמִשְׁדוֹת. גָּבַע וְעִזְמוֹת. Ο'. καὶ ἀπὸ ἐπαύλεων, καὶ ἀπὸ ἀγρῶν. Alia exempl. καὶ ἀπὸ τῶν ἐπαύλεων τοῦ Νετωφατεῖ, καὶ ἐν Βαιθγαλγὰλ, καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν Γαβεὲ καὶ Ἀσμῶθ.¹⁵
- סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלַם. Ο'. ἐν (alia exempl. περικύκλω¹⁶) Ἱερουσαλήμ.
30. וַיִּטְהָרוּ... וַיִּטְהָרוּ. Ο'. καὶ ἐκαθαρίσθησαν... καὶ ἐκαθάρισαν. Alia exempl. καὶ ἠγνίσαντο... καὶ ἠγνισαν.¹⁷
- וְאֶת-הַשְּׁעָרִים. Ο'. καὶ τοὺς πυλωρούς. Alia exempl. καὶ τὰς πύλας.¹⁸
31. לְשַׁעַר. Ο'. Vacat. Alia exempl. τῆς πύλης.¹⁹
36. גִּלְלֵי מַעֵי. Ο'. Γελῶλ, Ἰαμὰ, Ἀῖα. Alia exempl. Γελωλαῖ, Μαῖα.²⁰
- בְּכַלֵּי-שִׁיר. Ο'. τοῦ αἰνεῖν ἐν ψαλμοῖς (alia exempl. ἐν σκεύεσι καὶ ψαλμοῖς²¹).
37. וְעַל שַׁעַר הָעֵין. Ο'. ἐπὶ πύλης τοῦ αἰνεῖν. Alia exempl. καὶ ἐπὶ τῆς πύλης τῆς πηγῆς.²²
- עַל-מַעְלֹת. Ο'. ἐπὶ κλίμακας. Alia exempl. ἐπὶ τοῖς βαθμοῖς.²³
- 37-39. וְעַד שַׁעַר הַמַּיִם מִזְרָח: וְהַתּוֹדָה הַשְּׁנִיָּתָה. הַהוֹלֵכֶת לְמוֹאֵל וְאֵנִי אֶחְרִיָּה וְחֲצִי הָעַם מֵעַל לְהַחֲזִיקָה מֵעַל לְמַגְדָּל הַתְּנֹנִרִים וְעַד הַחֲזִיקָה הַרְחֵבָה: וּמֵעַל לְשַׁעַר-אַפְרַיִם. Ο'. καὶ ἕως τῆς πύλης τοῦ ὕδατος Ἐφραΐμ. Alia exempl. καὶ ἕως τῆς πύλης τῶν ὑδάτων κατ' ἀνατολάς. (38) καὶ περὶ αἰνέσεως ἡ δευτέρα ἐπορεύετο συναντῶσα αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ ὀπίσω αὐτῆς, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ ἐπάνω τοῦ τείχους ὑπεράνω τοῦ πύργου τοῦ θανουρείμ, καὶ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατέος, (39) καὶ ἕως ἐπάνω τῆς πύλης Ἐφραΐμ.²⁴
39. וְעַל-שַׁעַר הַיְשָׁנָה (veterem) וְעַל-שַׁעַר הַדְּגִים. Ο'. καὶ ἐπὶ τὴν πύλην ἰχθυράν (potior scriptura τὴν ἰχθυηράν). Alia exempl. καὶ ἐπὶ τὴν

⁶ Sic Codd. 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 93, 108 (cum Μεδνάς).

⁸ Sic Comp. (praem. εἰς τὸ), Codd. 93, 108. Hieron.: ut laudarent et confiterentur.

⁹ Sic Comp. (cum Μοσολλάμ), Codd. 93 (cum Μαθ.), 108 (cum Γελμὼν, Ἀκκούμ).

¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Idem.

¹³ Sic Comp. (cum καὶ εὐφροσύνην), Codd. 93 (om. καὶ), 108.

¹⁴ Sic Codd. 93, 108 (qui pergunt: καὶ ψαλτηρίοις καὶ κινύραις).

¹⁵ Sic Comp. (cum καὶ ἀπὸ ἐπαύλεων... καὶ ἀπὸ ἀγρῶν Γαβεά...), Codd. 93 (cum καὶ Βαιθγ... Γαβελή καὶ Ἀζαμῶθ), 108 (cum Γαβεαί).

¹⁶ Idem.

¹⁷ Sic Codd. 93 (cum ἠγνίσαντο et ἠγνίσαν), 108.

¹⁸ Sic Comp., Codd. 93, 108. ¹⁹ Idem.

²⁰ Sic Comp., Codd. 93 (cum Μαλια), 108 (cum Γελωλ αιμ αια). In Codd. II, III, et Frid. Aug. lacuna est; sed in hoc corrector supplevit γελωλαῖ μααῖ.

²¹ Sic Comp. (cum ἐν σκεύεσιν ψαλμοῖς), Codd. 93, 108.

²² Sic Comp. (cum ἐπὶ π. pro καὶ ἐπὶ τῆς π.), Codd. 93, 108.

²³ Idem.

²⁴ Sic Codd. 93 (cum τοῦ ἥμισυ... τῆς πύργου... πλατέος), 108 (om. λαοῦ, cum θανουρείμ); necnon (cum τοῦ ὕδατος... ἐξεπορεύετο... ὑπεράνω (pro ἕως ἐπάνω)) Comp. (cum θανουρείμ), Ald. (cum θανουρίμ... πλατέος... τοῦ τείχους (pro τῆς πύλης) Ἐφρ.), 44 (cum ἕως πύλης... θανουρίμ... Ἐφραΐμ κατ' ἀνατολάς), 52 (cum ἕως πύλης... θανουρίμ), 64 (ut 52), alii (inter quos 243, cum θανουρίμ, et τοῦ τείχους (pro τῆς πύλης) Ἐφρ.).

πύλην τὴν εἰσιανὰ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τὴν ἰχθυηράν.²⁵

39. וּמַגְדֵּל הַמָּאָה. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἀπὸ τοῦ πύργου τοῦ Μεά.²⁶

39-42. וְעָמְדוּ בְּשַׁעַר הַמִּצְוֹת: וַתַּעֲמִדְנָה שְׁתֵּי הַתִּדֹת בְּבֵית הָאֱלֹהִים וְאֲנִי וְחַצְי הַסְּגָנִים עָמְי: וְהַכְּהֵנִים אֲלִיקִים מַעֲשֵׂיה מְנִמִּין מִיכָּה אֲלִיִּיעֲנִי זְכָרִיהָ חֲנֻנִיהָ בְּחַצְצָרוֹת: וּמַעֲשֵׂיהָ וּשְׂמֵעָהּ וְאֲלִעֹר וְעֵי וַיְהִיחֲנֹן וּמַלְכִּיהָ וְעֵילָם וְעֹר. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἔστησαν ἐν πύλῃ τῆς φυλακῆς. (40) καὶ ἔστησαν αἱ δύο τῆς αἰνέσεως ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐγὼ, καὶ τὸ ἡμισυ τῶν στρατηγῶν μετ' ἐμοῦ (41) καὶ οἱ ἱερεῖς Ἐλιακείμ, Μασσίας, Μιαμείν, Μιχαίας, Ἐλιωνάι, Ζαχαρίας, Ἀνανίας, ἐν σάλπιγγιν (42) καὶ Μασσίας, καὶ Σεμεΐας, καὶ Ἐλεάζαρ, καὶ Ὁζεί, καὶ Ἰωανὰν, καὶ Μελχίας, καὶ Αἰλάμ, καὶ Ἰεζούρ.²⁷

42. וַיִּשְׁמִיעֵנו הַמְּשָׁרְרִים וַיִּזְרְחֶהָ הַפֶּקֶד. O'. καὶ ἠκούσθησαν (Ἄλλος ἐπευφήμησαν²⁸) οἱ ἄδοντες, καὶ ἐπεσκέπησαν. Alia exempl. οἱ ῥδοὶ ἠκούτισαν, καὶ Ἰεζρίας ἐπίσκοπος.²⁹

43. שְׂמֵחָה גְּדוּלָּה. O'. μεγάλη. Alia exempl. εὐφροσύνη μεγάλη.³⁰

עַד-מַרְחֹק. O'. ἀπὸ μακρόθεν. Alia exempl. ἕως εἰς μακράν.³¹

44. לְכַנְּסוּ בְּהֵם לְשִׁדְי הָעָרִים מִנְּאֹת הַתּוֹרָה.

O'. καὶ τοῖς συνηγμένοις ἐν αὐτοῖς ἄρχουσι τῶν πόλεων, μερίδας. Alia exempl. τοῦ συναγαγεῖν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν πόλεων τοῖς ἄρχουσι τῶν πόλεων μερίδας τοῦ νόμου.³²

45. הַשְּׂהִרָה וְהַמְּשָׁרְרִים וְהַשְּׂעָרִים כְּמִצְוֹת. O'. τοῦ καθαρισμοῦ, καὶ τοὺς ἄδοντας, καὶ τοὺς πυλωροὺς, ὡς ἐντολαί. Alia exempl. τῆς ἀγνείας, καὶ οἱ πυλωροὶ καὶ οἱ ῥδοὶ κατ' ἐντολήν.³³

46. וַיִּשְׂרַח-הָלֶלָה הַתִּדֹת. O'. καὶ ὕμνον καὶ αἰνεσιν. Alia exempl. καὶ ὕμνος καὶ ἐξομολογήσεις καὶ αἰνεσις.³⁴

CAP. XIII.

2. לְקַלְלֵנוּ. O'. καταράσασθαι (alia exempl. add. αὐτόν¹).

3. וַיִּבְהִילוּ כָל-עָרֵב. O'. καὶ ἐχωρίσθησαν πᾶς ἐπίμικτος. Alia exempl. διέστειλαν τὸν λαὸν τὸν ἀναμεμιγμένον.²

5. תַּת-הַמְּנַחֵם. O'. τὴν μαναά. Alia exempl. τὴν θυσίαν.³

מִצְוֹת. O'. ἐντολήν. Alia exempl. καὶ τὰ ἄζυμα (תִּצְוֹת).⁴

6. וַיִּלְקַץ יָמִים נִשְׂאֲלָהֵי. O'. καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ἤτησάμην. Alia exempl. εἰς τὸν καιρὸν τῶν ἡμερῶν ὧν ἤτησάμην.⁵

8. וַיִּרַע לִי. O'. καὶ πονηρόν μοι ἐφάνη (alia exempl. add. καὶ ἐλυπήθη⁶).

²⁵ Sic Comp., Ald. (cum καὶ ἐπὶ τ. π. εἰς τὴν ἰανὰ, καὶ ἐπὶ π. τὴν ἰχθυηράν), Codd. 44 (om. ἐπὶ τὴν π. in posteriore loco), 52, 64, 71 (om. τὴν in 3^{tio} loco), 73 (idem), 93 (cum ἡσαϊνὰ et ἰχθυικήν), 108 (cum ἐπὶ τ. π. ἰχθυικήν).

²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 52, 93 (cum Ἀμμὴλ pro τοῦ M.), 108 (cum τοῦ Ἀμμῆ).
²⁷ Sic Comp. (cum ἐπὶ πύλην . . Μιαμίν . . Σεμεΐας, Ἐλ., Ὁζί, Ἰω., M., Αἰλ. καὶ Ἰ.), Ald. (cum ἐπὶ πύλης . . Μασσίας, Βενιαμίν . . Ἐλιωνά . . Ἐλαάζαρ, καὶ Ὁζιά, καὶ Ἰωανὰ, καὶ Ἐμελχίας, καὶ Ἐλεαμίας, καὶ Ἐζούρ), Codd. 52 (cum ἐπὶ πύλης . . Μασσίας, Βενιαμίν . . Ἐλιωνά . . (om. ἐν σάλπιγγιν καὶ Μασσίας) . . καὶ Ὁζιά, καὶ Ἰωανὰ . . καὶ Ἐλάμ, καὶ Ἐζούρ), 64 (ut 52, nisi Ἐλιακίμ . . Βενιαμίν . . Ἰωανὰ . . Ἰεζούρ), alii (inter quos 93, cum ἐν τῇ πύλῃ), 108 (om. Μιαμείν, cum Μασσίας (in posteriore loco) . . Ἰωανὰ . . Ἐλάμ).

²⁸ Sic in textu Cod. 119. Praeterea pro καὶ ἐπεσκέπησαν in Ald., Codd. 52, 64, 243, legitur: καὶ ἐπεσκέφθησαν, καὶ ἐπευφήμησαν. (Voces εὐφημείν, εὐφημία, εὐφημος, pro Hebraeis נָרַךְ et נִבְרַךְ, Symmacho in deliciis sunt.)
²⁹ Sic Comp. (cum καὶ ἠκούσθ. οἱ ῥδ.), Codd. 93 (cum ἠκούτησαν), 108.
³⁰ Sic Comp., Codd. 93, 108. Cf. Hex. ad 1 Paral. xxix. 9.
³¹ Sic Codd. 93, 108.
³² Sic Comp. (om. τοῖς ἄρχ. τ. π. et τοῦ νόμου), Codd. 93, 108 (cum καὶ τοῖς συνηγ. pro τοῦ συναγ. (?)).
³³ Sic Codd. 93, 108 (cum ἀγνείας).
³⁴ Sic Codd. 93 (cum αἰνεσις), 108 (cum ἐξομολόγησις).

CAP. XIII. ¹ Sic Codd. 93, 108. ² Idem. ³ Sic (et v. 9) Comp., Codd. 93, 108. ⁴ Sic Codd. 93, 108. ⁵ Idem (cum duplici versione εἰς τὸν καιρὸν—παρὰ τοῦ β. καὶ μετὰ τὸ τέλος τ. ἡ. ὧν ἤτ. παρὰ τοῦ β.). ⁶ Sic Codd. 93, 108 (cum ἐλυπήθη). Cf. ad Cap. iv. 1 (pro alio Hebraeo).

11. וְאֶרִיבָה אֶת־הַסַּנְיִים. Ο'. καὶ ἐμαχεσάμην τοῖς στρατηγοῖς. Alia exempl. καὶ ἐκρίθην μετὰ τῶν στρατηγῶν.⁷
13. וְאֶרְצָה עַל־אוֹצְרוֹת. Et prae feci thesauris. Ο'. ἐπὶ χεῖρα. Alia exempl. καὶ ἐνετειλάμην ἐπὶ χεῖρα.⁸
14. וּבְמִשְׁמָרָיו. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτοῦ.⁹
15. בְּיוֹם מְכָרָם צִיד. Ο'. ἐν ἡμέρᾳ πράσεως αὐτῶν (alia exempl. add. ὅτε ἐπώλουν ἐπισιτισμόν¹⁰).
16. וְהַצְרִים יָשְׁבוּ. Ο'. καὶ ἐκάθισαν. Alia exempl. καὶ οἱ Τύριοι καὶ ἐκάθισαν; alia, καὶ οἱ Τύριοι ἐκάθηντο.¹¹
17. וְאֶרִיבָה אֶת חַרֵּי יְהוּדָה. Ο'. καὶ ἐμαχεσάμην τοῖς υἱοῖς Ἰούδα τοῖς ἐλευθέροις. Alia exempl. καὶ ἐκρίθην μετὰ τῶν ἐλευθέρων Ἰούδα.¹²
19. כַּאֲשֶׁר צִלְלוּ שְׁעָרָיו. Cum primum obumbrarentur portae. Ο'. ἡνίκα κατέστησαν πύλαι. Alia exempl. ἡνίκα ἠσύχασα, κατέστησαν αἱ πύλαι.¹³
- לֹא־יָבוֹא. Ο'. ὥστε μὴ αἴρειν. Alia exempl. τοῦ μὴ εἰσφέρειν.¹⁴
20. הַרְחִלִים וּמְכָרֵי כָל־מְמָר. Ο'. πάντες, καὶ ἐποίησαν πράσιν. Alia exempl. πάντες οἱ μετὰβολοι, καὶ οἱ ποιοῦντες πᾶσαν πράσιν.¹⁵
- פָּעַם. Ο'. ἄπαξ. Alia exempl. καὶ ἐκωλύθησαν ἄπαξ.¹⁶
21. יָד אֶשְׁלַח בְּכֶם. Ο'. ἐκτενῶ χεῖρά μου ἐν ὑμῖν. Alia exempl. τὴν χεῖρά μου ἐπιβαλῶ ἐφ' ὑμᾶς.¹⁷
22. וְאֲשֶׁר יְהִיוּ מְטַהַרִים וּבְנֵי־שָׂמַרִים. Ο'. οἱ ἦσαν καθαριζόμενοι, καὶ ἐρχόμενοι φυλάσσοντες. Alia exempl. ἵνα ἐρχόμενοι ἀγνίζωνται, καὶ φυλάσσωσι.¹⁸
- גַּם־תָּנִי. Ο'. πρὸς ταῦτα. Alia exempl. καί γε τούτου.¹⁹
24. וְכִלְשׁוֹן עַם וְעַם. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἀλλὰ κατὰ γλώσσαν λαοῦ καὶ λαοῦ.²⁰
25. וְלָכֶם. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἑαυτοῖς.²¹
26. הָלֹא עַל־אַלְהָה. Ο'. οὐχ οὕτως. Alia exempl. οὐ περὶ τούτου.²²
- כְּמֹהוּ. Ο'. ὅμοιος αὐτῷ (alia exempl. add. μέγας²³).
27. הַרְעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת. Ο'. πονηρίαν ταύτην. Alia exempl. τὴν κακίαν τὴν μεγάλην ταύτην.²⁴
- לְהָשִׁיב. Ο'. καθίσαι. Alia exempl. ὥστε ἐπιστρέψαι.²⁵
28. הָתַן. Ο'. νυμφίου. Alia exempl. γαμβρός.²⁶
29. עַל גַּלְגַּלֵּי הַכְּהֵנָה וּבְרִית הַכְּהֵנָה (inquinatio) וְהַלְוִיִּם. Ο'. ἐπὶ ἀγχιστεία τῆς ἱερατείας καὶ διαθήκῃ (alia exempl. διαθήκης²⁷) τῆς ἱερατείας, καὶ τοὺς Λευίτας. Alia exempl. ἐπὶ τοὺς ἀλισγῶντας τὴν ἱερωσύνην καὶ τὴν διαθήκην τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν.²⁸
30. מְכַל־נָכָר. Ο'. ἀπὸ πάσης ἀλλοτριώσεως. Alia exempl. ἀπὸ παντὸς ἀλλοτρίου.²⁹
31. וְלִקְרֹבֵן הָעַצִּים. Ο'. καὶ τὸ δῶρον τῶν ξυλοφόρων. Alia exempl. καὶ εἰς τὰ δῶρα τῶν ξύλων.³⁰
- וְלִבְבוּרִים. Ο'. καὶ ἐν τοῖς βακχουρίοις (alia exempl. πρωτογεννήμασι³¹).

⁷ Idem. Cf. ad Cap. v. 7. Verba τοῖς στρατηγοῖς desunt in Codd. II, III, FA (ante corr.), 55, 58. ⁸ Sic Comp., Codd. 93, 108. ⁹ Sic Comp., Cod. 108 (om. καί). ¹⁰ Sic Cod. 108, et (cum ὅτι pro ὅτε) Comp., Ald., Codd. 52 (cum ἐπώλουν), 64, 93, 248. ¹¹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. 52, 64, 248; posterior in Codd. 93, 108. ¹² Sic Comp., Cod. 108. ¹³ Sic Codd. 93, 108. Hieron.: cum quievissent portae. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Comp. (cum καὶ ἐποίησαν πρ.), Codd. 93, 108 (cum πράξιν). Ad μετὰβολοι cf. ad Cap. iii. 31. ¹⁶ Sic Codd. 93 (cum ἐκολ.), 108. ¹⁷ Sic Codd. 93 (om. τὴν), 108. ¹⁸ Sic Codd. 93 (cum

φυλάσσουσι), 108. ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Comp., Codd. 93, 108. ²¹ Idem. ²² Sic Codd. 93, 108. ²³ Idem. ²⁴ Sic Codd. 93 (cum μεγ. pro τὴν μεγ.), 108. ²⁵ Idem. Cf. Hex. ad Esdr. x. 2. ²⁶ Sic Comp., Codd. 93, 108 (cum γαμβροῦ). ²⁷ Sic Codd. II, III, FA. ²⁸ Sic Comp. (cum ἐπὶ ἀγχ. τῆς ἱερ.), Codd. 93, 108 (cum ἀλισγῶντας). (Lexica dant formas ἀλισγέω et ἀλισγῶ (Hesych.: Ἀλισγοντες' μολύνοντες, μαίνοντες); sed derivativa ἡλίσγησα, ἀλισγηθῆ, ἀλισγημα etc. ad ἀλισγάω pariter referri possunt.) ²⁹ Sic Codd. 93, 108. ³⁰ Sic Comp. (cum εἰς τὸ δῶρον), Codd. 93, 108. ³¹ Idem.